

*Veľké posvätenie vody na sviatok Bohozjavenia
v chráme sv. Nikolaja Divotvorcu v Kotelníkách pri Zastupiteľstve
Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku v Moskve*

Odkaz

sv. Cyrila
a Metoda

Mesačník Pravoslávnej cirkvi
na Slovensku

Заповіт

св. Кирила
і Мефодія

Roč. LXVII/2021 ISSN 0139-9012

02/2021

Veľké posvätenie vody na sviatok Bohozjavenia v Slovinkách

Dokončená montáž tretieho zvona v pravoslávnom chráme svätého kniežata Rastislava Veľkomoravského v Sntne

Veľké posvätenie vody na sviatok Bohozjavenia v kaplnke svätého Nikolaja Divotvorcu v Medzilaborciach

Pravoslávni veriaci v Krompachoch budujú nový chrám

ZBOR TROCH SVÄTITEĽOV

Drahí bratia a sestry!

Dňa 30. januára/12. februára sviatujeme Zbor troch významných učiteľov a svätiteľov: Vasilija Veľkého, Grigorija Bohoslova a Jána Zlatoústeho. Aj keď si v priebehu mesiaca január pripomíname každého osobitne, v 11. storočí z potreby Cirkvi vzniká toto spoločné slávenie týchto troch hierarchov. Dôvodom je istý spor, v ktorom ľudia začali porovnávať týchto svätcov a snažili sa určiť, kto z tejto trojice je najväčší. Jedni vyzdvihovali Vasilija, kvôli jeho čistote a chabrosti; druhí vyzdvihovali Grigorija a zdôrazňovali jeho nedosiahnuteľnú výšku myslenia v teológii; tretí zasa Jána, kvôli jeho ohromnej kráse reči a jasnosti vo vysvetľovaní viery. No a tak sa jedni nazvali Vasiliánmi, druhí Grigoriánmi a tretí Joanitmi. No Boh nenechal svoj verný ľud v nevedomosti a svojou Prozreteľnosťou prostredníctvom biskupa Jána vyriešil tento spor a ešte viac oslávil týchto troch svojich svätých. Euchaitskému biskupovi Jánovi sa vo sne zjavil každý z týchto troch svätiteľov zvlášť, vo veľkej sláve a nevysloviteľnej kráse, a potom všetci traja spolu. Vtedy mu povedali: „**Ako vidíš, my sme jedno u Boha a nič v nás nie je protichodné..., a ani medzi nami niet prvého ani druhého**“. Biskup Ján im napísal spoločnú službu a stanovil im jeden spoločný deň sviatkovania.

Sv. Písmo nás chráni pred podobnými myšlienkami o tom, kto je väčší alebo menší. V Evanjeliu podľa Marka (10, 42- 45) Isus napomína svojich učeníkov: „**Kto by sa medzi vami chcel stať veľkým, bude vašim služobníkom. A kto by chcel byť medzi vami prvý, bude sluhom všetkých.**“ Náš Spasiteľ nám dáva všetkým príklad. On, Syn Boží, prichádza, aby poslúžil, v pokore a skromnosti. A preto sa nemáme snažiť o prvenstvo, lebo ako na inom mieste hovorí Sv. Písmo, „**prví budú poslední a poslední prví**“ (Mt 19, 30).

V tento sviatok znejú slová Evanjelia: „**Táko da prosvititsja svít váš pred čelovíki, jáko da vidät váša dobraja dilá, i proslávlať Otca vášeho, iže jest na nebesích. Nech tak sviati vaše svetlo pred ľudmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je v nebesiach**“ (Mt 5, 16).

Tieto slová však počujeme aj pred začiatkom každej archijerejskej Liturgie. Sú vyslovené diakonom a smerujú k biskupovi. Dnešný sviatok má svoj špecifický význam

aj pre predstaviteľov našej Cirkvi, pretože poukazuje na význam cirkevnej hierarchie. Sú to biskupi, ktorí od apoštolov prijali ich poverenie, pastiersku moc a cez skladanie rúk vysväcujú nových a nových biskupov, vďaka čomu sú blahodátne dary cez všetky kresťanské pokolenia zachované pre všetkých pravoslávnych kresťanov. Lenže biskup sám nie je Cirkev a ani veriaci bez biskupa. Veriaci na čele s biskupom vytvárajú na každom mieste plnosť Cirkvi. Takáto synergia pastierskej moci a Božieho ľudu tvorí základný princíp fungovania Cirkvi. Krásnym dôkazom toho je aj služba svätej Liturgie. Duchovenstvo, t.j. biskup alebo kňaz, nemôže vykonávať Liturgiu sám. Každá modlitba alebo prosba, ktorú duchovný k Hospodinovi prednáša, je spojená s potvrdením laikov. Ak Boží ľud neodpovie na modlitbu biskupa svojim „amiň“, tak takáto modlitba stráca silu spoločnej modlitby, ktorá je nevyhnutná pri uskutočnení sv. Liturgie, a mení sa na osobnú.

A práve to všetko, čo sme spomínali, nás vedie k myšlienke, že potrebujeme jeden druhého, aby sme došli k spásu. Tak ako potrebujeme Boha a „**bez neho nemôžeme robiť nič**“, tak ani bez ozajstného cirkevného spoločenstva, ktorému hlavou je Kristus, nemôžeme vojsť do Kráľovstva nebeského.

Keď sa povie nebo a pekle, tak si automaticky predstavíme to najkrajšie miesto na svete (nebo) a to najdesivejšie (pekle). Lenže ich podstata nespočíva v tom, ako budú vyzerat'. Raj alebo pekle, to je predovšetkým stav duše človeka, ktorá sa práve teraz, v tomto svete formuje. Predstavme si, že nebo a pekle sú dve miestnosti, totožné, plné ľudí a v strede týchto miestností sa nachádza kotol, v ktorom sa varí jedlo. Ľudia na jednom aj na druhom mieste majú v rukách dlhokánske lyžice, ktorými nie sú schopní sa sami nakrmiť. No napriek tomu v jednej z týchto miestností sú ľudia šťastní a syti. Ako to? Pretože tí ľudia sa naučili krmiť jeden druhého.

Na tomto príklade sme chceli zdôrazniť silu spoločenstva, ktoré ak je vedené Božou láskou, je šťastné a syté a stáva sa následníkom nebeského Kráľovstva.

Amiň. Christos posredi nas!

Jerej Viktor Čabiňak

Sritenje - Stretnutie

V deň sviatku Stretnutia Hospodinovho sa opäť myšlienkami vraciame do dávnej minulosti. Nie preto, aby sme si ho len uctili, ale preto, aby sme v ňom našli zmysel pre život dnešného pokolenia ponoriac sa hlboko do studne Božej múdrosti.

Židovský národ si myslel, že Mesiáš príde vo veľkej sláve, že bude vládca celého sveta, ktorý si vojnou a mocou podmaní všetky kraje. No Boh lásky a pokoja prišiel ticho a pokorne tak, že masu ľudí o tom v podstate ani nevedeli. Isus Christos sa narodil v Betleheme, v jaskyni nezvyčajným spôsobom, nie jednoducho, ale z Panny Márie, počatý Duchom Svätým. Narodený Christos sa pokoril všetkým zvykom, obradom, celému zákonu židovského národa. Na 8. deň bolo Nemluvniatko obrezané a na 40. deň Ho priniesli do Jeruzalemského chrámu.

Pamätáme si, že keď sa dostali Židia do egyptského zajatia, faraón si dal za cieľ zničiť tento židovský národ, ktorý sa veľmi rozmnožoval. No Židia sa modlili, postili a mali veľkú túžbu opustiť Egypt a vrátiť sa naspäť do Zasnúbenej zeme do Palestíny. Hospodin poslal 10 rán na Egyptanov. Pri poslednej poslal anjela smrti, ktorý mal zabiť všetko prvorodené v Egypte. A faraónov syn, následník trónu, bol prvorodený. Keď u faraóna zomieral syn (ktorý potom aj zomrel), až vtedy faraón obmäkčil svoje tvrdé srdce a povolil Židom opustiť Egypt a vrátiť sa do Palestíny. Po tejto udalosti si Židia stanovili zvyk každého prvorodeného chlapčeka posväcovať Bohu. To znamená, že na 40. deň, naplňajúc tento Zákon, Panna Mária a jej Pestún (Obručník) starý Jozef priniesli malé Nemluvňa Isusa do chrámu. Evanjelista Lukáš nám rozpráva, že v tento deň bol Duchom Svätým privedený do Jeruzalemského chrámu starý Simeon, ktorý zobral na ruky Nemluvňa a povedal: „**Teraz prepustíš, Hospodine, svojho služobníka v pokoji podľa svojho slova, lebo moje oči uvideli Tvoju spásu, ktorú si pripravil pred tvárou všetkých národov: svetlo na osvietenie pohanov a slávu Izraela, Tvojho ľudu**“ (Lk 2, 29-32). Človek vzal Boha na svoje ruky a prosí Ho, aby ho dnes prepustil. A Boh hovorí, že nie stavec Simeon drží Jeho na rukách, ale Boh drží Simeona, lebo stavec prosí Boha, aby ho prepustil s pokojom. **Zázračné stretnutie starca Simeona s Bohom – Božím Synom Isusom Christom.** Preto sa nazýva tento sviatok Sritenje – Stretnutie Bohočloveka Isusa Christa a starca Simeona. Simeonovi bolo slúbené Duchom Svätým, že nezomrie, pokiaľ nestretnie Hospodina Isusa Christa – Mesiáša.

Odkiaľ vieme, že táto skutočnosť mala nastať? V roku 271 do narodenia Christovho rímsky imperátor Ptolemaios Filadelfský zatúžil mať vo svojej bibliotéke židovské knihy

Starého Zákona, a preto sa postaral, aby tieto knihy boli preložené z hebrejčiny do gréckeho jazyka. Chcel ich uložiť vo vtedajšej najznámejšej Alexandrijskej knižnici v Egypte, ktorú založil Alexander Macedónsky. Knihy sa začali prekladať na ostrove Faros v Stredozemnom mori a zaoberalo sa tým 72 tlmočníkov, medzi ktorými boli židovskí starci, učители, vážení kňazi a ktorí dokonale poznali židovský a grécky jazyk. Medzi nimi bol aj Simeon, ktorého nazývame „Bohopríjemcom“. Simeon prekladal knihu proroka Izaiáša a keď došiel k slovám: **„Hľa, panna počne a porodí syna a dá mu meno Ema-nuel!“** (Iz 7, 14), tak chcel napísať na nový pergamen gréckym jazykom, že nie „panna“ ale „žena“. Pomyslel si totiž, že je to chyba, pretože nemôže porodiť dieťa panna, ale predsa žena. A v tú minútu sa mu zjavil anjel, ktorý ho chytil za ruku a povedal mu: **„Zapochyboval si, a preto nezomrieš do tých čias, pokiaľ svojimi očami neuvidíš, že sa naplnia tieto slová.“** V Evanjeliu je stručne povedané: **„Jemu Duch Svätý vyjavil, že neumrie, kým neuvidí Hospodinovho Mesiáša“** (Lk 2, 26).

Simeon mal v tomto čase okolo 270 rokov. Presne nevieme, ale vieme, že čakal čestne a bohobojne na naplnenie tejto udalosti. A v tento sviatok Duchom Svätým bol privedený do Jeruzalemského chrámu, zobral na ruky Nemluvňa a pocítil, že je to Ten, ktorý sa narodil z Panny, zaslúbený Mesiáš – Spasiteľ sveta. Pri tomto stretnutí sa zavŕšil po vyše 300 ročnom prebývaní na tejto Zemi Simeo-nov život. Bol prepustený k svojim predkom do večného života. Starec zomiera, svojou dušou schádza do záhrobia a prvý tam hlása dobrú zvesť, že držal na svojich rukách Boha – Spasiteľa sveta.

Jerej Viliam Kimák

Naše číslo 4/2021

Prešov, 1. február 2021

Pastiersky list pri príležitosti Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021

Drahí duchovní otcovia, bratia a sestry v Christovi,

15. februára 2021 – v deň sviatku Srútenija Hospódňna – sa na Slovensku po desiatich rokoch opäť začne sčítanie obyvateľov, domov a bytov, ktoré by malo trvať šesť týždňov, t. j. do 31. marca tohto roku. Na prvý pohľad sa niekomu môže zdať, že sčítanie ľudu je výlučne svetskou záležitosťou, ktorá s Cirkvou a duchovným životom nemá nič spoločné, no nie je to celkom tak. Sčítanie nám kresťanom po niekoľkých rokoch znova pripomenie, že okrem svojej duchovnej identity a nebeskej vlasti – horného Jeruzalema – máme i pozemskú vlasť, voči ktorej si máme nielen uplatňovať svoje občianske práva, ale i plniť svoje občianske povinnosti – a sčítanie je jednou z nich. Ústava Slovenskej republiky sa vo svojej preambule odvoláva na kresťanské korene nášho národa a vyzýva na zachovanie cyrilometodského dedičstva. Pravoslávna cirkev a pravoslávni kresťania na Slovensku sa vždy považovali za pokračovateľov a nositeľov tohto dedičstva par excellence.

S ohľadom na udalosti posledných mesiacov, vystupovanie vládnych činiteľov, opatrenia prijímané v súvislosti s pandémiou a ich dopad na ekonomiku a životný štandard občanov, ako aj obmedzovanie možností praktizovania duchovného života – exponenciálne rastie občianska nespokojnosť, nedôvera a pochybovačnosť vo vzťahu k čelným osobnostiam slovenskej politickej scény i vysokým štátnym predstaviteľom. Je však viac ako isté, že nenávisť, strach a neistota či šírenie rôznych poplašných správ a

konšpiračných teórií nám nijako nepomôže nájsť východisko z krízy, v ktorej sme sa ocitli. Práve v dnešnej dobe by sme mali viac ako kedykoľvek predtým pamätať na slová apoštola Pavla: **«Dávajte každému, čo ste povinní: Komu daň, tomu daň, komu clo, tomu clo, komu bázeň, tomu bázeň, komu česť, tomu česť»** (Rm 13, 7).

Ako kresťania venujme pri nadchádzajúcom sčítaní náležitú pozornosť údaju o vie-rovyznání. Práve on nám totiž prinesie odpoveď na otázku, či na Slovensku ešte žijú kresťania a sčítaniu ľudu – výsostne svetskej záležitosti – dodá duchovný rozmer. Akým spôsobom? Spraví z neho príležitosť **vyznať svoju vieru**. O tom, aké dôležité pre človeka je vyznať svoju vieru, hovorí sám Spasiteľ: **«Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi, vyznám i ja pred svojim Otcom, ktorý je v nebesiach. Toho však, kto by ma zaprel pred ľuďmi, zapriem aj ja pred svojim Otcom, ktorý je v nebesiach»** (Mt 10, 32-33). Mučeníci z prvých storočí kresťanských dejín platili za vyznanie Christa svojou krvou a životom. Nezapierali a nezriekali sa Ho ani pod hrozbou mučenia a potupnej smrti. V priebehu dejín nespočetné množstvo ľudí bolo prenasledovaných, mučených alebo zabíjaných za svoju vieru. No i v dobách nedávnych – z množstva krajín a konfliktov spomeňme aspoň bolševický teror v Rusku a vyvražďovanie kresťanov v Sýrii – sa verní nezriekali Christa, ale práve naopak, vyznávali až do samotného konca. Ak pokolenie kresťanov na Slovensku nebude schopné vyznať Christa a svoju kresťanskú vieru ani len takým spôsobom, ako je sčítanie ľudu, bojím sa, že sa na nás naplnia slová o soli, ktorá stratila chuť: **«Už nie je na nič súca, len ju vyhodíť von, aby ľudia po nej šliapali»** (Mt 5, 13).

Zo strany štátu prestávajú byť kresťanské spoločenstvá na Slovensku vnímané ako partner do dialógu. Akoby to boli záujmové kluby a bohoslužby voľnočasová aktivita. No nezastupiteľná úloha kresťanstva v slovenských dejinách i súčasnosti nesmie byť spochybnená. Ak má mať hlas kresťanov na Slovensku svoju vážnosť – a nie strácať sa ako povestný hlas volajúceho na púšti – musí byť podporený i údajmi zo sčítania. Preto účasťou na sčítaní a potvrdením svojej kresťanskej identity si splníme nielen svoju občiansku, ale predovšetkým morálnu podlžnosť a prejavíme zodpovedný prístup k zachovaniu cyrilo-metodského odkazu a duchovného dedičstva.

† **Rastislav**

arcibiskup prešovský

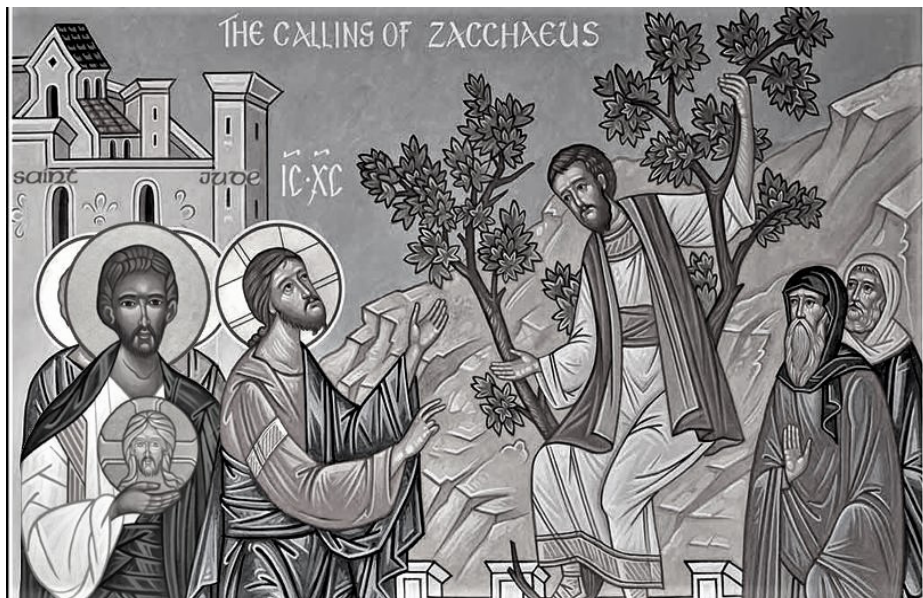
metropolita českých krajín a Slovenska

Zakchejova túžba v kontexte súčasnej plurálnej spoločnosti

V súčasnom svete sa pohybuje množstvo ľudí, ktorí zdanlivo nič nepotrebujú, avšak to, čo potrebujú, zdanlivo nehľadajú. Sme schopní sa dopraviť veľmi rýchlo medzikontinentálne kdekoľvek za rýchlu dobu z miesta na miesto a podobne ešte rýchlejšie sme schopní komunikovať v elektronickej forme. Mnohí by sme sa nazdávali, že pochopiteľne budeme mať k sebe bližšie ako inokedy v histórii. Je to pravda? Je pravdou to, že kresťania ťahajú za jeden povraz alebo spoločnosť v humanizme dochádza úspešne do rozkvetu civilizácie?

Každý z nás môže vidieť okolo seba mnoho mladých, starých, bohatých či chudobných, úspešných či zabudnutých ľudí, v ktorých je možno vidieť túžbu - najšť radosť, pokoj, vieru v niečo, čo malo a bude mať zmysel. Podvedomie naznačuje niečo, po čom človek prirodzene túži. Paradoxom je, že to nie je nič z toho sveta, teda zhotovené ľudským úsilím, ale že to je niečo, čo sa nedá kúpiť či naučiť. My, ktorí sme prišli ku viere našich praotcov radujúc sa, že sme súčasťou veľkého bohatstva, vidíme váhu toho neoceniteľného daru, ktorým disponujeme. Avšak treba sa zamyslieť, či ten dar je len pre nás osobne, alebo je aj pre niekoho iného? Sme povinní ho odovzdávať ďalším generáciám či ľuďom okolo nás? Ak ho neodovzdáme ďalším generáciám či ľuďom prahnúcim po pravde minimálne v takej podobe ako sme ho získali my, tak má vôbec zmysel si nahovárať, že putujeme správnym smerom? Isteže **vie-ra v Boha je základ.** Ale ten Základ má svoju podobu, ktorú mnohokrát strácame

pod nohami ako pevnú pôdu. Tú pôdu strácame inokedy ako vieru, inokedy ako dôveru v Cirkev, inokedy pre vlastné hriechy či medziľudské vzťahy. Iné sa očakáva od patriarchov, metropolitov či biskupov, iné od kňazov či mníchov a iné od veriacich. Násť si svoje miesto v Cirkvi je čoraz akoby zložitejšie možno kvôli tej „pevnej“ pôde, po ktorej máme kráčať. Ak kráčame, tak smer je jasný. Ale ak tá pôda sa podlamuje pre niekoho v akomkoľvek postavení, je potrebné hľadať útočisko, ktoré je len jedno. Tým útočiskom je Hospodin, ktorý nás často učí na rôznych cestách životom a ľuďmi, ktorí majú podobné bremeno zodpovednosti ako my.

Odpoveď nachádzame čiastočne v živote Zakcheja, ktorý zatúžil po veľkom životnom diele. Zatúžil patriť k Niekomu, Kto nás vedie dejinami k sebe. Nedostatok malého vraztu zrazu nebol problém. Vyšiel na strom, aby videl cez množstvo národa na Isusa. Vyberal neprimerané dane, ale zrazu je ochotný štvornásobne vrátiť tomu, koho nespravodlivo obral. A to všetko vzišlo z túžby byť užitočný Bohočloveku Isusu Christu, ktorý mu oznámi, že dnes bude večerať u neho. **Človek ako Zakchej, ktorým pohrdali mnohí ľudia, sa v nádeji uchádza o priazeň Bohočloveka.** Napriek našim zlyháním sa aj my často znova a znova uchádzame o tú istú priazeň. Pravdou je aj to, že mnohí sa pustili do rečí, slovom reptali, prečo Christos vstúpil do domu takého hriešnika, akým je Zakchej. Nemal vstúpiť?

Za biskupmi či kňazmi chodí mnoho ľudí so svojimi starosťami, ale najšť, „šalamúnske riešenia“, ktoré povedú k spásu a zároveň k pokojnej existencii veriacich aj neveriacich ľudí, je náročná a vyčerpávajúca. Preto úspešnosť v duchovných či iných problémoch závisí od postoja jednotlivca a jeho túžby vidieť veci reálne a sebakriticky. Ak príde tá túžba a zrelosť vidieť veci reálne, tak vtedy prichádza sloboda a radosť vo Svätom Duchu podobne ako u Zakcheja. Opísať to môže len ten, kto to zažil a ten, kto dôveruje Isusu Christu a bohoľudskému zriadeniu - Cirkvi odhliadnuc od zlyhania ľudského faktora nás ako jednotlivcov. Preto vstúpiť k slabým a hriešnym má zmysel, ak človek pevne stojí vo viere, ale rovnako existuje riziko, že **ak nestojíme pevne vo viere, tak prúd slabosti nás odnesie tam, kde to rozhodne nebudeme chcieť.**

Chcem byť ešte súčasťou toho veľkého daru našich praotcov v našej svätej Pravoslávnej cirkvi? Ak áno, tak hľadám spôsoby ako žiť v nej a zároveň byť v nej užitočný pre svoju spásu a spásu tých, ktorí hľadajú a túžia poznať pravdu, aby spasenie aj do nášho domu prišlo podobne ako k Zakchejovi. Ak spoznajú pravdu, tak budeme sa rýchlejšie učiť meniť svet okolo nás k lepšiemu, aspoň čo sa osobného života týka.

V súčasnom svete sa pohybuje množstvo ľudí, ktorí zdanlivo nič nepotrebujú, avšak to, čo potrebujú, zdanlivo nehľadajú, ale ak to raz nájdú, tak do konca života nám budú vďační, že naši to, čo sami nevedeli pomenovať a zmenilo im to život natolko, že naši zmysel života vo viere v Isusa Christa, ktorý povedal: „**Ja som cesta, pravda i život**“ (Jn 14, 6).

Prot. Miroslav Humeník

Nedeľa mýtnika a farizeja

Naša svätá viera, ktorá je nám daná od Boha ako najvyšší dar, najväčšia opora v živote a šťastie, musí preniknúť celým naším ľudským bytím.

Byť človekom je veľká zodpovednosť. My všetci sme ľudia, stvorení na Boží obraz a podobu. Každý z nás má nesmrtnú dušu, každý z nás má slobodnú vôľu a každý z nás si môže slobodne zvoliť, ktorou cestou sa vo svojom živote vydá. A bez ohľadu na to, ako sa človek ospravedľňuje, odvolávajú sa na určité životné okolnosti, má vždy na výber, ktorou cestou sa vydať, cestou života alebo cestou smrti.

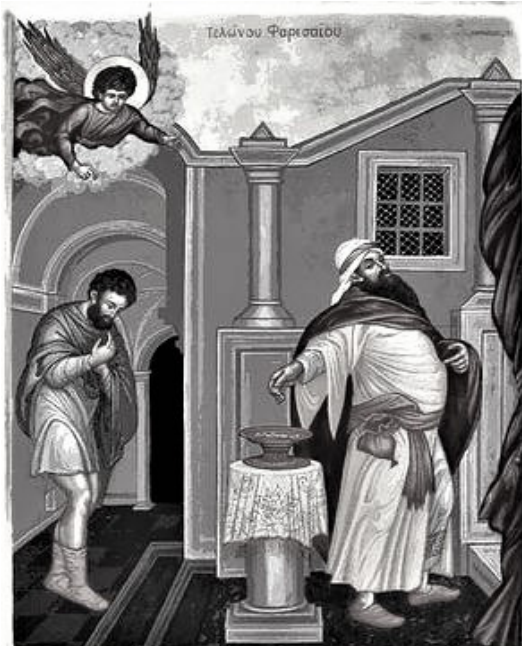
Isus Christos, keď hovoril o ceste, na ktorú pozýva tých, ktorí v Neho veria, povedal, že je to úzka cesta, že to je cesta nepohodlná a veľmi ťažká. Je ľahké kráčať po širokej ceste, ale táto cesta vedie do záhuby a **úzka cesta**, po ktorej musí kráčať On, je ťažká, ale **vedie k spásu, vedie k večnému životu, vedie k skutočnej radosti, otvára človeku skutočný zmysel života...**

A aká je to úzka cesta? Prečo Hospodin nazval svoje učenie týmto spôsobom? Pretože Boh, keď prišiel na Zem, otvoril oči všetkým ľuďom pre skutočnú pravdu, ktorú by sme mali vedieť, ale ktorú nikto pred Ním nezjavil.

Existuje veľa rôznych vierovyznaní, existujú rôzne náboženstvá, rôzne učenia, ale **jedine pravoslávna viera pozná jedinú pravdu, ktorá vedie k spásu**, že skutočná spása spočíva v tom, ak človek kráča po ceste pokory. Bezbožný svet nepozná také slovo „pokora“. Ani jeden náboženský systém, ani jedno ich vyznanie viery nepozná také slovo „pokora“. Pretože **skutočná pokora je skutočne ťažkou cestou pre človeka nakazeného hriechom**. Koniec koncov samotný hriech, ktorý vládne vo svete, nastal vďaka tomu, že človek stratil pokoru. Vďaka pýche došlo k prvému hriechu a v budúcnosti bude pýcha v našich srdciach generovať čoraz viac nových a nových hriechov.

Isus Christos vysvetľuje celú hodnotu pokory cez podobenstvo o dvoch mužoch, o farizejovi a mýtnikovi, ktorí vošli do chrámu, aby sa pomodlili.

Farizej, ktorý išiel vopred, začal sa modliť pred Bohom takto: „**Bože, ďakujem Ti, že nie som ako ostatní ľudia, vydierači, nespravodliví, cudzoložníci ako aj tento mýtnik. Dvakrát týždenne sa postím, dávam desiatky zo všetkého, čo mám**“ (Lk 18, 11-12). Farizej bol v očiach mnohých ľudí skutočne veľmi zbožným človekom a sám bol presvedčený, že jeho modlitba bola správna, ale Isus Christos jeho modlitbu označil

za neplodnú, lebo jeho modlitba nebola modlitbou, ale sebachválou a odsudzovaním blížneho.

Nie je to tak aj u nás, keď skôr, ako **stihneme urobiť nejaký malý dobrý skutok, začneme obdivovať samých seba, začne sa nám zdať, akí sme dobrí a zbožní, ako žijeme spravodlivo a začneme sa duchovne vyvyšovať nad iných ľudí** a ostatných považujeme za hriešnikov a ateistov a vnútorne duchovne pohrdáme ostatnými?

Hospodin nám dáva aj príklad mýtnika - výbercu daní, ktorý vošiel do chrámu, ale bál sa ísť dokonca dopredu. Bál sa zdvihnúť oči k nebu a bil sa iba do hrude hovoriac: **„Bože, buď milostivý mne hriešnemu!“**

Samozrejme, v očiach ľudí bol tento muž hriešnik, ale tento človek, ktorý vstúpil do chrámu, teraz pochopil, kde stojí, a pochopil to najdôležitejšie, že musíme prosiť Boha o milosť a milosrdenstvo, pretože v skutočnosti nijaké skutky zákona nemôžu dosiahnuť tú spravodlivosť a dokonalosť, ku ktorej nás Hospodin povolal a preto o ňom povedal: **„Hovorím vám: Tento odišiel do svojho domu ospravedlnený a nie tamten. Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený a kto sa ponižuje, bude povýšený“** (Lk 18,14).

Tu je pre nás, drahí bratia a sestry, odpoveď, s akým duchovným stavom by sme mali prežiť obdobie Veľkého pôstu. Toto je kľúč pre nás, ako viesť Veľký pôst a vedieť, čo je najdôležitejšie v našom duchovnom napredovaní. Pri príprave na pôst by sme si mali pred Bohom vypýtať hlbokú pokoru. Aby nás naša imaginárna spravodlivosť nezväčšovala, aby sme si nemysleli, akí sme dobrí kresťania. Pretože v skutočnosti nie sme takí dobrí kresťania. Človek by sa nemal porovnávať s inými ľuďmi, človek by sa mal porovnávať s Bohom, porovnávať sa s hĺbkou Božej lásky a všímať si, akú lásku má, pozrieť, čo je Božie milosrdenstvo a pozrieť, aké je naše milosrdenstvo. A keď uvidíme, že sme v porovnaní s Bohom ako malé zrnko piesku v porovnaní s obrovskou priepasťou mora alebo ako malá molekula pred obrovským svetom, pochopíme, že v skutočnosti sa nie je čím chváliť a tiež pochopíme, že všetko, čo je v nás dobré, je Božia moc, ktorá je zdokonalená v slabosti. **Máme preto prosiť Boha o pokoru, aby sme videli iba svoje nedostatky, aby sme videli naše hriechy a napravili ich.** Prosme Hospoda Boha o veľký dar pokory, ktorý nás dovedie k spásu.

Pokora je cestou k večnému životu, pretože sám náš Isus Christos, pravý Boh a pravý človek, sa pokoril a prijal smrť na kríži. A keď sa pokoríme a prejavíme pokoru vo svojom živote, spojí nás to so Spasiteľom sveta Isusom Christom, ktorý nám ukázal túto cestu spasenia.

Prot. Rastislav Ignác

O MÁRNOTRATNOM SYNOVI

V tretiu nedeľu, počas ktorej nás Cirkev pripravuje na Veľký pôst, počujeme podobnosť o márnotratnom synovi (Lk 15,11 -32). Podobnosť, spoločne s piesňami tohto dňa, pred nami odhaľuje čas pokánia, návrat človeka z vyhnanstva. Je nám hovorené, že márnotratný syn odišiel do ďalekej krajiny, kde minul všetko, čo mal. Ďaleká krajina! Je to jedinečná definícia postavenia človeka, ktorú si musíme uvedomiť a prijať za svoju, ak sa chceme približovať k Bohu.

Človek, ktorý si toto ani len trocha neuvedomuje, ktorý nemal nikdy pocit, že je od Boha vzdialený, ten nikdy nepochopí, čo nám naša viera ponúka.

Pokánie sa často stotožňuje s chladným vymenovaním hriechov a priestupkov, s aktom uznania viny pred obvinením. Spoveď a rozhrešenie sa ponímajú ako akty právnej povahy. Tým sa prehliada niečo veľmi dôležité. To „niečo“ je práve **pocit odcudzenia sa od Boha**, od radosti zo spoločenstva s Ním, od pravého života, ktorý bol stvorený a darovaný Bohom.

V skutočnosti nie je také ťažké pri spovedi priznať, že som sa v predpísaných dňoch nepostil, alebo že som vynechával modlitby, či hneval sa. **Problém je** v niečom inom, a to v poznaní, **že som poškrnil a stratil svoju duchovnú krásu, že sa nachádzam ďaleko od svojho pravého domova a že niečo drahocenné, čisté a krásne je**

beznádejne zbořené v samotnej štruktúre môjho bytia. Toto a iba toto je pokánie, a preto je obrovská túžba vrátiť sa, ísť späť, znovu získať ten stratený domov.

Dostal som od Boha zázračné bohatstvá, v prvom rade život a možnosť tešiť sa z neho, naplniť ho zmyslom, láskou a poznaním, potom v krste nový život samotného Christa, dar Svätého Ducha, pokoj a radosť večného nebeského Kráľovstva.

Dostal som poznanie Boha a v Ňom poznanie všetkého ostatného a silu stať sa Božím synom. Toto všetko som stratil, toto všetko neustále strácam, a to nielen jednot-

livými „hriechmi“ a „priestupkami“, ale odklonením mojej lásky od Boha, uprednostnením „ďalekej krajiny“ pred krásou otcovho domu.

Je tu Cirkev, aby mi pripomenula, čo som opustil a stratil. Počujúc jej hlas, spomínam si na to, čo sa spieva v kondaku tohto dňa: **Otčeskija slávy Tvojeja udalichsja bezúmno, v zlých rastočiv ježe mi prédal jesi bohátstvo. Timže Ti blúdnaha hlás prinošú: Sohrišich pred Tobóju, Ótče Ščedryj, prijmi mja kájuščasja, i sotvorí mja jáko jedínaha ot najémnik Tvojích. Nerozumne som sa vzdialil od Tvojej Otcovskej slávy a premrhal bohatstvo, ktoré si mi daroval. Avšak hlasom márnokratného syna k Tebe volám: Zhrešil som pred Tebou, štedrý Otče, prijmi ma späť, kajúceho sa, prijmi ma ako jedného zo svojich sluhov.**

Spoločne s tým, ako sa mi vynárajú myšlienky na hriechy v mojom živote, nachádzam v sebe aj túžbu a silu k návratu: **„Vrátim sa do domu môjho otca, so slzami prosiac: prijmi ma za jedného zo svojich sluhov..“**

Prot. Dimitrij Paster

V objatí Otca

„Otče, daj mi podiel z majetku, ktorý mi patrí“ (Lk 15, 12).

Kolko ľudí búrlivej duše sa správa podobne ako márnokratný syn. Rámec otcovského domu sa mu zdá nepohodlným a úzkym, preto sa snaží vytrhnúť sa, vyčleniť seba z toho rámca. Blízkosť otca, jeho láskavé objatie je pre nich neznesiteľné a myslia si, že ak raz sa im podarí zbúrať tento rámec a dostať sa mimo tento zväzok, za tým všetkým na nich čaká ničím neobmedzené šťastie.

Tak ako sa mnohí snažia dostať z bezpečného objatia rodiny, podobne veľa je aj tých, ktorí chcú prekonať blízkosť Boha. V tom prvom prípade, i keď nie v vždy je to šťastné rozhodnutie, zdá sa, že fyzicky je to možné. Avšak oveľa je to zložitejšie sa

vytrhnúť a vzdialiť zo zväzku s Bohom, ktorý je všade prítomný. A predsa tak mnoho ľudí sa o to pokúša.

Keď však pri prvom vzplanutí, čo sprevádza falošný pocit neohraničenej slobody, sa snažíme roztrhnúť svoj zväzok s Bohom, vôbec nemyslíme na to, že vlastne sa snažíme rozbúrať istotu svojej existencie. **Hriešne myšlienky v nás vzbudia neuhasiteľný smäd po falošnej slobode, čo nasleduje smutný fakt jeho realizácie.**

Podobné myšlienky trápili aj márotnatného syna. Napriek tomu, že všetkého mal nadostač, pokušenia prevládli v ňom triezve myslenie, a za každú cenu chcel odísť. Zvíťazila hanebná túžba byť bez domova a bez otca. Jeho majetok však falošný pocit slobody nedokázal dlho nahradiť. Čoskoro si musel priznať, že sa rozhodol nesprávne, a prišlo mu uvažovať o tom, že čo je pre neho skutočné šťastie a bezpečie.

Vo svojom dobrovoľnom vyhnanstve spoznal, že v dome jeho otca ešte aj sluhovia majú lepší život. Zrazu sa v ňom vzbudil pravý opak jeho predošlých túžob a beží, ani sa nezastaví dovtedy, kým znova nepocíti bezpečie objatia svojho otca.

Teraz už má skúsenosti, poznatky a vie, že to, čo vykonal, nijako nie je chvályhodné a preto je primeraný aj jeho prístup: „**Otče, zhrešil som proti nebu a proti tebe.**“

V jeho spoznaní nesprávneho kroku a následne vyznania hriechov spočíva jeho záchrana pred úplnou skazou a zatratením. A podobne, **pre každého od Boha vzdialeného človeka, takéto obrátenie sa a pokánie je jedinou cestou nápravy pokazeného života.**

Po spoznaní toho, že sme nesprávne konali, neodkladajme svoj návrat do otcovského domu, ale po primeranom pokání ponáhľajme sa o návrat do ničím nenahraditeľného objatia Otca, čo sa rovná spásu.

Igumen Serafim (Fedik)

ŽIVOT SVÄTÉHO MUČENÍKA, MNÍCHA A ZÁHRADNÍKA SIRÉNA SIRMIJSKÉHO

**(Pamiatka svätca sa v cirkevnom kalendári oslavuje 23. 2.,
v občianskom kalendári pripadá na 8. 3.).**

Opis jeho života a utrpenia nachádzame v mnohých martyrológoch – katalógoch mučeníkov. Meno tohto svätca môžeme stretnúť v rôznych podobách – Sirénij, Sever, Seren, Siner, Sener, Sinérij, Sernef, Serneuf a dokonca Sergij. Najčastejšie sa jeho pamiatka spája s dátumom 23. 2., pretože svoj život zakončil mučenícky práve v tento deň v roku 307 po Chr. Jednotlivé miestne cirkvi poznajú aj iné dni pamiatky tohto svätca, či už z dôvodu chýb prepisovateľov, ale aj z iných dôvodov. Spoločne sa spomína s ďalšími sirmijskými mučeníkmi 21. a 22. 2., a samostatne aj 6. 5., kedy boli prenesené jeho ctené ostatky. V niektorých zápisoch sa dni jeho pamiatky uvádzajú ako dni svätcovho narodenia a mesto Sirmium (dnešná Srijemska Mitrovica v Srbsku) ako jeho rod-

né mesto. Toto však netreba chápať doslovne, ale v duchu kresťanskej Tradície, ktorá deň zakončenia života chápe ako deň narodenia sa pre nebeské Kráľovstvo.

Panónia patrila do správnej oblasti - diecézy Ilyrik, ktorej hlavným mestom bolo Sirmium. Hovorí sa, že od prvých rokov existencie Cirkvi bolo osvietené kresťanskou zvestou a stalo sa známym vďaka mnohým mučeníkom. O Sirénovi je však známe, že bol Grék a v Panónii sa nenarodil, iba tu strávil záver života, aj mučenícky zomrel. Pramene o tom podávajú úplnú zhodu. O jeho predošlom živote vieme málo. Stručne sa uvádza, že po prijatí krstu bol vychovaný v pravej Christovej viere, ako dospelý zanechal pozemské blahá, priateľov i

vlast' a putoval po svete, aby našiel vhodné miesto, kde by slúžil Bohu v samote, panenskej čistote, pokání a modlitbe. V panónskom Sirmiu sa usadil, lebo mu poskytovalo možnosť anonymného pobytu v cudzine. Sirén patril do počtu tých, ktorí boli ešte v dobách prenasledovaní nazývaní mníchmi či pustovníkmi a viedli pustovnícky život vo vlastnom dome, alebo na pustých miestach. Povoláním bol záhradník, preto aj tu si zadovážil sad, ktorý zručne obrábal a zušľachťoval. Ovocie a zelenina z neho mu zabezpečovali obživu pre jeho pustovnícky spôsob života. Keď sa začiatkom 4. st. po Chr. začali prenasledovania, rozhodol sa načas odísť a ukryť sa, no neskôr sa opäť vrátil späť. Pre prácu využíval čas skorého rána a neskorého večera, kedy bola oblasť takmer ľudoprázdna. O okolnostiach jeho mučeníctva sa v prameňoch uvádza udalosť, kedy sa raz v neskorú večernú hodinu začala po jeho sade v sprievode dvoch dievčat prechádzať istá vysokopostavená, no žiadostivá žena, ktorú Sirén ostro a s krikom vyhnal, pripomenúc jej dobré mravy. Táto, urazená výčitkou, napísala list svojmu mužovi - vojakovi, ktorý bol členom osobnej stráže cisára Maximiána a upovedomil ho o spôsobenej krivde. S cisárskym výnosom sa dostavil k správcovi provincie, aby Siréna predviedli pred súd. Vyšetrovaný svätec na obvinenia odpovedal: „**Žiadnu váženu paniu som neurazil..., no spomínam si, že pred istým časom sa akási žena predierała v nepatričnom čase mojou záhradou, a ja som na ňu zakričal i riekol, že sa jej nepatří, aby tu bola, a že sa má vrátiť, aby bola v takúto hodinu doma pri svojom mužovi.**“ Keď to vojak počul, začervenal sa, zamĺkol a odišiel, nepožadujúc pre nactiutŕhača žiadny trest. No správca, hoc' mu bola jasná Sirénova nevina i dobrota, predsa nadobudol podozrenie, že tento záhradník je kresťan. Správca sa spýtal svätého: „**Akú vieru vyznávaš?**“ Ten bez váhania odvetil: „**Som kresťan.**“ Správca mu riekol: „**Kde si sa dosiaľ skrýval? A ako sa ti podarilo vyhnúť sa prineseniu obete bohom?**“ On odpovedal: „**Tak, že Bohu bolo milé, aby ma až do terajšieho času**

zachoval v tele. Keďže však teraz Mu je milé, aby som sa ukázal, som pripravený znieť útrapy pre Jeho meno, aby som mal podiel v Jeho Kráľovstve“.

lné Životy uvádzajú aj takéto slová: „**S plačom som sa obrátil na Hospodina, aby mi na istý čas zachránil život. A vyzeralo to tak, že ma odvrhol ako kameň, ktorý nie je vhodný pre Jeho stavbu. No dnes na mne prejavil svoju dobrotu a berie ma, aby som tam vstúpil. Napokon som pripravený vydržať všetko za Jeho meno, aby ma potom On prijal s Jeho svätými do svojho Kráľovstva.**“ Správca mu s hnevom riekol: „**Výborne! Raz sa ti podarilo útekem vyhnúť sa splneniu cisárskych ediktov a skryl si sa, aby si nemusel priniesť obeť bohom. Ako trest za tvoje priestupky ti zotnú hlavu.**“

Sväťca hneď zdrapili a priviedli na miesto jeho martýria, kde mu stáli hlavu. **Z rúk nepriateľov kresťanstva prijal mučeníctvo za svoju čistotu, prísne, výchovné a mravné správanie.** Niektoré Životy spájajú Siréna s vojakom cisárskej gardy, s jeho priateľstvom a ochranou, ktorú mníchovi poskytoval v začiatkoch prenasledovania, no potom ho v hneve za urážku manželky udal.

Neskoršie boli jeho sväté ostatky prenesené do Galie (dnešné Francúzsko) a uložené v istom kolegiálnom chráme, kde bolo sídlo kapituly – katedrálneho chrámu a zboru kanonikov – kňazov, ktorí boli určení na pomoc miestnemu biskupovi a nežili individuálne, ale spolu v biskupskom dome, a na spôsob mníškeho života boli spojené pravidlami – kánonmi. Toto kolégium bolo zasvätené svätému Sirénovi. Môže byť, že tu bol aj monastier. Do tejto dedinky zvanej Billom priniesol ostatky biskup Juvenál z Auvergne a vďaka tomu získala aj pomenovanie „**Záhrada svätého Sernefa**“. Sem prichádzali miestni obyvatelia hlavne, keď bola potreba dažďa či jasného počasia, aby sa vo viere utiekali k slávnemu zástancovi, dožadujúc sa získať potrebné. Neskôr boli umiestnené aj v Bohorodičkinom chráme v Auvergne zvanom Notre-Dame (Našej Panej).

Mnísi auvergueského opátstva oslavovali pamiatku mučeníka dva razy v roku – pôvodný deň pamiatky 23. 2. v chráme v Billom a 6. 5. (prenesenie ostatkov) v chráme Božej Matky v Auvergne. **Časť Sirénových svätých ostatkov sa podnes nachádza aj u pravoslávnych kresťanov.** V monastieri svätého Eliáša v Odeze je uložená jeho divotvorná hlava, pričom úcta k tomuto svätcovi sa šíri a rastie v chrámoch nielen v Odeze, ale aj na Ukrajine a v Rusku.

Dobrý záhradník, vypros nám božskú vlahu!

Zdroj: <http://prepodobnii.org/akafist/sireniy-pannoniyskiy.pdf>.

Spracoval: Jerej Mgr. Peter Dobrík

Zemská márnosť

Narodený do toho sveta nech si nemyslí, že on sa narodil preto, aby sa kochal týmto svetom a zakusoval jeho radosti, lebo ak by to bol cieľ narodenia, tak on by neumieral. **(Sv. Simeon Nový Teológ)**

Ako noci nasledujú za dňami, tak aj zlo za dobrom. **(Sv. Marek Askéta)**

SVÄTÝ SPIRIDON, VEĽKÝ DIVOTVORCA TRIMIFUNTSKÝ (VI) Zázraky

Istá žena menom Sofrónia mala manžela modloslužobníka. Ona úprimne verila v Christa, ale pociťovala veľký smútok, pretože jej muž bol ďaleko od pravej viery. Prosila sv. Spiridona, aby zachránil jej manžela a priviedol ho ku Christovi.

Tento modloslužobník si vážil Spiridona a často sa s ním rozprával. Jedného dňa prišiel do jeho biskupskej rezidencie, kde mu Spiridon pripravil obed. Keď jedli, Spiridon zrazu povedal jednému služobníkovi: „**Počúvaj, dieťa moje, náš pastier zaspal a stratil ovce. Keď sa zobudil, nikde ich nemohol nájsť, hoci všade hľadal. Je veľmi zarmútený, preto poslal človeka, aby nás o tom informoval. Vyslanec pastiera sa v tejto chvíli nachádza pred dverami. Choď a povedz mu, že pastier práve našiel ovce. Nech sa vráti späť k svojej práci**“.

Keď to Spiridon hovoril, pomenoval miesto, kde sa zvieratá nachádzali. Zatiaľ, čo sa modloslužobník čudoval, ako Spiridon môže vedieť, čo sa udialo bez toho, aby mu o tom niekto povedal, prišiel vyslanec pastiera, ktorý potvrdil to, čo povedal biskup Spiridon, teda, že ovce sa našli na konkrétnom mieste.

Táto obdivuhodná prezieravosť sv. Spiridona spôsobila, že modloslužobník zanechal klam modiel a stal sa kresťanom.

Raz alexandrijský patriarcha zvolal všetkých biskupov svojho patriarchátu, aby sa zhromaždili v Alexandrii a spoločne sa pomodlili. Cieľom tejto spoločnej modlitby bolo, aby zmizli modly.

Zhromaždenie biskupov bolo pôsobivé, ich spoločná modlitba úprimná a jej výsledok obdivuhodný. Boh im dal veľkú silu a modly popadali a rozbili sa. Mnohé sa premenili na prach. Jedna však nepadla. Stála ako prikovaná na svojom mieste, preto sa opäť spoločne modlili, ale bezvýsledne. Modlili sa aj samostatne, ale táto modla zostala na svojom mieste.

Raz v noci mal patriarcha sen, v ktorom sa mu zjavil anjel Hospodinov a povedal mu: „Nebud' smutný preto, že modla zotrúva na svojom mieste. Je to Božia vôľa, kým nepríde z Cypru trimifunský biskup Spiridon. Pozvi ho čím skôr“.

Patriarcha okamžite poslal k Spiridonovi loď a list, v ktorom mu vysvetlil, že v každom prípade musí prísť do Alexandrie. Spiridon pozvanie patriarchu prijal. Len čo vystúpil z lode a jeho noha sa dotkla zeme v alexandrijskom prístave a začal sa modliť, modla sa okamžite zrútila. Keď to patriarcha videl, pochopil, že do Alexandrie dorazil sv. Spiridon. V tej chvíli povedal biskupom, kňazom a laikom: „Prišiel Spiridon, preto sa modla zrútila!“

Duchovenstvo i veriaci ľud, naplnení dojatím a posilnení vo viere, vyšli sv. Spiridonovi naproti. Jeho prítomnosť a zázrak v Alexandrii mnohých priviedli ku Christovi.

Raz, v čase žatvy, keď už Spiridon zostarel, pokorne s roľníkmi zbieral úrodu na poli. Keď kosákom stínal klasy, cítil, ako mu na hlavu padajú kvapky rosy. Cítil to len Spiridon. Rukou si ich zotrel z hlavy a ukázal ostatným. V tej chvíli mu na hlave vyrástli svetlé a tmavé vlasy.

Spiridon pochopil, čo mu Boh týmto znakom chcel povedať i riekol prítomným: „Vedzte, že o chvíľu sa rozdelí moja duša a telo. Môj Hospodin, Christos oslávi moju smrť veľkou slávou. Nespočetné množstvo ľudí bude oslavovať môj koniec ako radostný deň“.

Tieto prorocké slová a mnohé rady povedal sv. Spiridon prítomným a odovzdal svoju čistú dušu Bohu.

Svätý Spiridon bol statočným vyznávačom viery, žiarivou hviezdou svätého života, za čo Christos oslávil jeho meno. Hoci od jeho smrti uplynulo približne šesťnásť storočí, jeho sv. ostatky nepodľahli rozkladu. Sú dodnes neporušené, ohybné, majúce prirodzenú teplotu živého človeka a sú doslova neustálym zázrakom.

Ostatky sv. Spiridona boli v zemi mnoho rokov a pri jeho hrobe sa udialo veľa zázrakov. Keď sa z Božej vôle našli neporušené, ešte dlhý čas sa nachádzali na Cypre (do 7. stor.), i udialo sa pri nich nespočetné množstvo zázrakov. Kvôli bezpečnosti, aby boli uchránené pred barbarmi, boli prenesené do Konštantínopola, kde takisto boli vo veľkej úcte.

Po tragickom páde Konštantínopola, ostatky sv. Spiridona zobrať kňaz Grigorios Polyevktos a preniesol ich do Paramytie a odtiaľ v r. 1456 na ostrov Kerkyra (Korfu). Vďaka Božej vôli prítomnosť jeho sv. ostatkov na Kerkyre sprevádzalo množstvo zázrakov, uskutočnili sa mnohé uzdravenia chorých a sv. Spiridon ochraňoval Kerkyru aj od nákazlivých chorôb a útokov nepriateľov. *(Pokračovanie)*

Z internetových zdrojov pripravil: **o. Nikodím (Dušan Tomko)**

MUŽI, MILUJTE SVOJE ŽENY... (Výklad sv. Jána Zlatoústeho)

„Muži, milujte svoje ženy, ako aj Christos miloval Cirkev a vydal za ňu samého seba, aby ju posvätil očistným kúpeľom vody a slovom; aby si pripravil Cirkev slávnou, na ktorej niet poškvرنy ani vrásky, ani nič podobné, aby bola svätá a bez poškvرنy“ (Ef 5, 25-27).

„Muži, milujte svoje ženy, ako aj Christos miloval Cirkev“. O poslušnosti ste už počuli. Ste spokojní s Pavlom a radi, že ako nejaký divný a duchovný učiteľ, vás učí poriadku v živote. No počujte, čo od vás žiada: **„Muži, hovorí, milujte svoje ženy, ako aj Christos miloval Cirkev“**. Vidíte mieru poslušnosti? Počujte aj o miere lásky. Chcete, aby vás ženy poslúchali, ako Cirkev Christa? Starajte sa o nich, ako Christos o Cirkev. Aj keby ste za nich mali obetovať svoj život, aj keby ste pre nich mali byť tisíc raz preseknutí, alebo čokoľvek iné pretrpieť, neodvrhujte ich. A keby ste aj museli toto všetko pretrpieť, nemyslíte si, že ste vykonali niečo podobné tomu, čo urobil Christos. Vy to znášate, lebo ste so svojimi ženami vo zväzku, no On trpel za Cirkev, ktorá sa od Neho odvracala a nenávidela Ho. Ako On, keď sa odvracala, nenávidela Ho, keď Ním opovrhovala a bola skazená, si ju pre svoju veľkú blahosklonnosť podmanil, neuchylujúc sa k hrozbám, ani karhaniu, ani zastrašovaniu, ani ničomu podobnému, – tak postupujte aj vy vo vzťahu k svojim manželkám. Hoci by ste videli, že vami pohrdajú, že sú skazené, dokážte ich k sebe pripútať svojou veľkou starostlivosťou o nich, láskou a priateľstvom, lebo od toho niet silnejšieho puta, zvlášť pre muža a ženu. Životnú družku, matku detí a pôvodkyňu všetkých radostí je k sebe potrebné pripútať nie strachom a hrozbami, ale láskou a sympatiou. Čo je to za manželstvo, keď sa žena pred mužom chveje? Akou lúboťou sa môže kochať muž, ktorý žije so ženou ako otrokyňou, a nie ako slobodnou? Aj keby sa vám stalo, že pre nich budete musieť trpieť, nereptajte. Christos to nerobil. **„A vydal za ňu samého seba, hovorí, aby ju posvätil“**. Znamená, že bola nečistá. Znamená, že na nej boli špinavé škvrny. Znamená, že bola škaredá a za nič nestála. Ale vy, akúkoľvek ženu by ste si vzali, nebola by takou nevestou, akou bola Cirkev Christovi. Nelíšila by sa od vás až tak, ako sa líšila Cirkev od Christa. Pritom všetkom sa jej nešťítil a neznenávidel ju pre jej nesmiernu škaredosť. Chcete vedieť, aká bola škaredá? Počúvajte, čo hovorí

Pavol: „**Ved' kedysi ste boli tmou**“ (Ef 5, 8). Vidíte jej tmu? Čo je temnejšie než tma? Pozrite aj na jej drzosť: „**Žili sme v zlobe, hovorí, a závisti**“ (Tít 3, 3). Pozrite aj na nečistotu: „**Nerozumní a neposlušní**“. Čo ešte povedať? Bola nerozumná, aj sa rúhala. Avšak, nepozerajúc na to, že v nej bolo tak veľa škaredého, On, za škaredú vydal seba ako za

prekrásnu, ako za milovanú, ako za hodnú čudnej chvály. Pavol pred tým, ešte nechápajúc, povedal: „**Lebo sotvako zomrie za spravodlivého**“ a ešte: „**Christos zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešni**“ (Rim 5, 7-8). A prijímuc ju takú, skrášluje ju, očisťuje a nezrieka sa toho. „**Aby ju posvätil, hovorí apoštol, očistným kúpeľom vody a slovom; aby si pripravil Cirkev slávnou, na ktorej niet poškvرنy ani vrásky, ani nič podobné, aby bola svätá a bez poškvرنy**“. Kúpeľom zmýva jej nečistotu. „**Slovom**“, hovorí. Akým? V mene Otca i Syna i Svätého Ducha. A nielenže ju skrášil, ale učinil ju slávnou, nemajúcou „**poškvرنy, alebo nedostatky, alebo niečo podobné**“. Teda, aj vy hľadajte tu krásu, aj vy sa môžete stať jej tvorcami. Nežiadajte od ženy to, čo nemá. Vidíte, že Cirkev všetko dostala od Vládcu? Cez Neho sa stála slávnou, cez Neho je bez poškvرنy.

Zdroj: <http://bible.optina.ru/new:ef:05:25>.

Preložil z ruského jazyka: **prot. pplk. Mgr. Marek Ignacik, PhD.**

Láska k Bohu

Na Boha treba spomínať častejšie ako dýchať. Miera lásky k Bohu je láska bez miery. Lásku k Bohu nemožno spájať s náklonnosťou k zemi a k zemným predmetom. Keď sa skláňaš na svoje lôžko, s vďakou spomínaj na dobrodenia a Božiu prozreteľnosť. Vtedy spánok tvojho tela bude pre teba triezvosťou duše a pravým videním Boha a tvoja mlčanlivosť vzdá srdečnú slávu Bohu. **(Sv. Anton Velký)**

My vieme o jestvovaní duchovného sveta. Vieme, že jestvujú dobrí a zlí duchovia. No jestvuje Boh nekonečne prevyšujúci všetkých duchov všeobecne. Menom Christovým a Presvätej Bohorodičky, znamením kríža my vyháname zlých duchov a modlitbou priťahujeme k sebe dobrých duchov, svetlých anjelov, nás ochraňujúcich a nám pomáhajúcich. **(Sv. Nikolaj Srbský)**

UTRPENIE PATRIARCHU A MUČENÍKA PROTERIA

Po smrti sv. Cyrila Alexandrijského v roku 444 sa stal patriarchom heretik a monofyzita Dioskor, vyznávajúci, že v Christovi je len jedna prirodzenosť a nie dve. V tomto období žil v Egypte svätý kňaz Proterij, ktorý bol učeníkom svätého Cyrila Alexandrijského. Ako len mohol, vyvracal učenie Dioskora. Dioskor ho nenávidel a chcel ho podplatiť titulom protojereja, ale svätý Proterij bol neoblomný. V roku 451 počas vládnutia cisára Markiana bol zvolaný 4. Chalcedónsky všeobecný snem, kde bola heréza Dioskora odsúdená a on sám bol odlúčený od Cirkvi a poslaný do vyhnanstva do Gangri, kde v roku 454 zomrel. Na miesto neho bol zvolený za alexandrijského patriarchu svätý Proterij. Veľké množstvo ľudí v Alexandrii bolo ovplyvnených herézou monofyzitstva a keď nový patriarcha začal vyznávať pravoslávne učenie potvrdené na všeobecnom sneme, začalo sa proti nemu povstanie. Niektorí monofyziti na čele s kňazom Timotejom Elirom spôsobili rozkol v Cirkvi. Mnoho krívd a utrpenia pretrpel Proterij od heretikov, ktorí ho prenasledovali a chceli ho zabiť a tak hľadal ochranu. Aby sa zdvihnutá vlna odporu upokojila, prišiel z Fivajdy konzul s vojskom, ale vzbúrenci sa vyrútili aj na neho a tak sa spolu s vojakmi musel ukryť v chráme. Heretici podpálili chrám a všetci, čo boli vo vnútri zahynuli. Keď sa o tom dozvedel cisár Markian, poslal veľké vojsko, aby urobil poriadok. Nariadil, aby chlieb z Egypta nevozili do Alexandrie, ale v Pelúziu a odtiaľ do Konštantínopola a prijal aj ďalšie prísne opatrenia, ktoré ohraničovali slobodu Alexandrie. Umiernení vzbúrenci začali prosiť svätého Proteria, aby sa za nich prihovril pred cisárom a Markian zmiernil svoj trest.

V roku 457 cisár Markian zomrel a vzbúrenci znovu zdvihli hlavu. Mazaný Timotej Elur postavil proti Proteriovi aj egyptských pustovníkov. V jednu tmavú noc sa obliekol do tmavého oblečenia a obchádzal kémie mníchov a každého nazýval jeho menom. Keď sa ho mnísi pýtali kto je, on im odpovedal: „Ja som anjel Boží a som poslaný Bohom, aby ste neprijímali ustanovenia Chalcedónskeho snemu a nemali spoločenstvo s Proteriom. Za biskupa v Alexandrii vyberte Timoteja Elura“. Mnísi nespozorovali intrigy nepriateľa, začali jeden druhému rozprávať o videní anjela a chystali sa ísť do Alexandrie zvrhnúť Proteria. Počkal, kým konzul odišiel z hlavného mesta, zákerný Timotej zobral veľké vojsko aj oklamaných mníchov a vydal sa ku chrámu.

Svätý patriarcha, nemajúc po odchode konzula nijakú ochranu, ušiel z mesta. Vtedy sa mu zjavil prorok Izaiáš a povedal mu: „Vráť sa do mesta, ja ťa tam budem čakať“.

Patriarcha pochopil, že ho tam čaká mučenícka smrť. Vrátil sa do Alexandrie, prišiel do chrámu a čakal čo sa bude diať. Vzbúrenci ho našli a spolu s ďalšími ľuďmi ho zabil. Jeho telo bolo s veľkou nenávisťou zversky dobodané. Stalo sa to na Veľkú sobotu v roku 457. Mučitelia sa však neuspokojili s jeho smrťou a priviazali jeho mŕtve telo za nohy a vliekli ho po meste, trhajúc jeho telo na kusy. Nakoniec založili veľký oheň, jeho ostatky spálili na popol, ktorý potom vyhodili, aby ho rozfúkal vietor. Spálili aj patriarchu, na ktorom sedel patriarcha Proterij. Falošný patriarcha Timotej rozoslal po celému Egyptu svojich vojakov, aby zvrhli pravoslávnych kňazov a biskupov. Vtedy sa prenasledovaní pravoslávni obrátili s prosbou o pomoc k novému cisárovi Levovi. Do Alexandrie bolo poslané vojsko, ktoré potlačilo vzburu týchto heretikov monofyzitov. Timotej bol odsúdený a poslaný do vyhnanstva na to isté miesto, ako jeho učiteľ Dioskor. Na jeho miesto bol zvolený za patriarchu druhý Timotej, Salofakiol, a v Alexandrijskej cirkvi nastal pokoj.

ThDr. Ján Pilko, PhD.

ZÍSKAVANIE CNOSTÍ

Pre nasledovanie Božieho kráľovstva je nepostačujúce oslobodiť sa od hriechu, no je ešte potrebné upevniť sa v cnostiach. Pozemský život je dočasný a aj súženia sú dočasné, ale budúci život je večný a blažený. **(Sv. Ján Zlatoústý)**

Zo všetkého najľahšie je stať sa zlým, avšak ťažko získať cnosť. **(Sv. Gregor Teológ)**

Spravodliví sú akoby hviezdy uprostred hlbokkej noci, ružami uprostred trnia, ovcami uprostred mnohých vlkov, idú po ceste protikladnej všetkým. **(Sv. Ján Zlatoústý)**

Človek, hoci sa mnoho namáha a pracuje, získavajú isté cnosti, jednako sám Hospodin tajomne v ňom pôsobí. **(Sv. Makarij Veľký)**

Téma pokoja v chrámovej kázni (2)

Sväté Písmo hovorí o tom, že pokoj srdca je blahodatným ovocím Ducha Svätého, zasnúbením a závdavkom Jeho blahodatkého prebývania v našej duši: „**Ale ovocie Ducha je: láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, nežnosť, dobrotivosť, vernosť, krotkosť, zdržanlivosť. Proti takýmto nie je zákon**“ (Gal 5, 22-23). Preto pokojný alebo nepokojný stav srdca je verným príznakom toho, či v srdci človeka prebýva Svätý Duch – Duch pokoja, lásky a dobroty, alebo duch od zlého, ktorý vo svojej podstate je duchom nevraživosti, zloby a nepriateľstva..

V chrámových kázňach by mala zaznieť aj myšlienka, že nedostatok pokoja s blížnymi nedá sa zameniť nijakými inými cnosťami alebo skutkami zbožnosti, lebo aj tieto bez pokoja nemajú pravú hodnotu. Kde nieto pokoja, tam nieto ani ozajstnej kresťanskej lásky, a bez lásky, ako hovorí apoštol Pavel, boli by sme „**iba cvendžiacim kovom a zuniacim gongom**“ (1 Kor 13, 1). A pokračuje: „**A keby som mal aj dar prorokovať a poznal všetky tajomstvá a mal všetko, a keby som mal všetku vieru, tak, že by som hory prenášal, no lásky by som nemal, nič nie som. A keby som rozdal všetok svoj majetok, a keby som obetoval svoje telo, aby som bol spálený, no lásku by som nemal, nič mi to neosoží**“ (v. 2-3). Bez ozajstného pokoja a tým teda aj zmierenia so svojimi bratmi nemožno ani pristúpiť k Božiemu prestolu, ani otvárať svoje ústa na modlitbu k nebeskému Otcovi; ináč naša modlitba sa obráti nám na hriech. Slová Isusa Christa v tomto ohľade hovoria jasne: „**Keby si prinášal dar na oltár a tam by ti prišlo na um, že tvoj brat má niečo proti tebe, nechaj svoj dar tam pred oltárom a odíď; najprv sa zmier s bratom a potom príď a obetuj svoj dar**“ (Mt 5, 23-24).

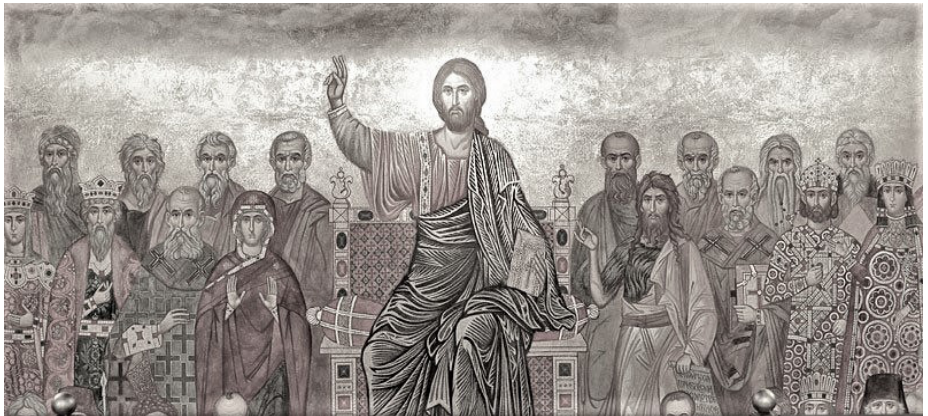
Témou kázne by mali byť aj prostriedky, ktoré napomáhajú pri dosahovaní pokojamilovného rozpoloženia ducha. A tak ako v mnohých iných prípadoch nám svojimi radami a poučením poslužil svätý apoštol Pavel, aj v tomto prípade nás môže podnietiť tým, že predkladá veľmi spoľahlivé prostriedky pokojného nažívania s blížnymi. Po tom, ako do základu svojho učenia vložil úprimnú a nepokryteckú lásku k blížnemu ako hlavný prameň všetkých cností, ako začiatok pravého duchovného života v Christu, ako základ pokoja a jednomyselnosti so všetkými, predkladá nám aj ďalšie prostriedky a to v týchto podstatných črtách:

a) „**Naklonení v bratskej láske, predbiehajte sa navzájom v úctivosti**“ (Rim 12, 10). Hlavným zdrojom všetkých nezhôd, roztržiek a nepriateľstiev je naša samolúbošť,

čo znamená, že seba považujeme za lepších od tých druhých, za viacej rozumnejších a skúsenejších od tých druhých, za menej hriešnych pred Bohom ako sú tí druhí. Berúc do úvahy správanie sa farizeja z Christovho podobenstva o mytníkovi a farizejovi (Lk 18, 9-14) a tiež spomínanú radu apoštola Pavla, samolúbošť predstavuje nečistý prameň, ktorý treba urýchlene zatvoriť. Veriaci kresťan má vidieť seba vždy horším od všetkých svojich bratov pred Bohom, hriešnejším od všetkých ostatných ľudí, podobne ako seba videl mýtnik zo spomínaného podobenstva (Lk 18, 13), viacej náchylnejším k chybám, nedostatkom, slabostiam, poblúdeniam a pádom ako všetci iní; a vtedy sa sám presvedčí, že nielen nemá právo hnevať sa či urážať po vyslovení na jeho adresu možno pre neho nemilých slov či dokonca urážok od jeho bratov, či rozčulovať sa nad ich skutkami, ale, naopak, povinný je im vzdávať česť a úctu, podľa apoštola Pavla **„predbiehať sa navzájom v úctivosti“**.

b) **„Dobrorečte tým, čo vás prenasledujú, dobrorečte a nezlorečte“** (Rim 12, 14). Taký je druhý, vyšší stupeň k získaniu pokoja so všetkými; všetkým a o všetkých hovoriť iba dobré slovo, všetkým želať iba požehnanie od Boha, za spásu všetkých modliť sa z úprimného srdca, tým skôr nezlorečiť komukoľvek, tým skôr neprekliňať tých, ktorí nám činia všelijaké zlo. To však neznamená, hovorí otec Pružinský, **„že sa s nimi stotožňujeme, že schvalujeme zlo a nespravodlivosť, ktorej sa voči nám dopustili, naopak, práve tým dávame najavo, že sme ľudia inej povahy a iného zmýšľania, a to môže byť podnetom k tomu, aby prehodnotili svoje konanie voči nám (Mt 5, 44). Dobrorečiť – znamená želať niekomu šťastie a požehnanie (1 Kor 4, 12)“** (PRUŽINSKÝ, Štefan: Listy sv. apoštola Pavla I.: List Rimanom. Pravoslávna bohoslovecká fakulta v Prešove. Prešov 1982, s. 66).

c) **„Nikomu sa neodplácajte zlým za zlé; starajte sa o dobré veci pred všetkými ľuďmi“** (Rim 12, 17). Tieto slová apoštola môžeme považovať za tretí stupeň k dosahovaniu pokoja so všetkými, t.j. nielen slovami, ale aj samotnými skutkami je potrebné preukazovať svoju lásku ku všetkým. A predovšetkým neodplácať sa zlým za zlé. Ak nemôžeme ovládnuť naše srdce, aby sa nerozhorčovalo nad nepriateľskými slovami iných, aby sa nerozčulovalo nad ich škodlivými činmi, vtedy sa pousilujeme udržať

aspoň svoj jazyk, aby jedným, možno neuváženým slovom nevyvolali sme celý plameň nepriateľstva a hádok. Dajme čas tomu, kto nám ublížil, na to, aby premyslel svoje slová, dajme miesto jeho vlastnému svedomiu, aby posúdilo jeho skutok. Ak nemôžeme udržať ani jazyk, tak zadržme aspoň ruku, aby neodplácala zlým

za zlé a neučinila naše nepriateľstvo s blížnym nezmieriteľným, aby vašeň pomsty nespôsobilá nášmu blížnemu ešte väčšiu urážku a nevzbudila v ňom ešte väčšiu nenávisť a hnev voči nám. V takom prípade budeme dvojako vinní pred Bohom: po prvé, že sme nespĺnili Jeho prikázanie, ktoré nás nabáda k odpusteniu každej urážky a krivdy, a po druhé, že sme učinili zlo svojmu bratovi a ranili jeho dušu nepriateľstvom.

d) Veniec ozajstnej kresťanskej lásky treba vidieť v konaní dobra svojim nepriateľom: **„Ak je tvoj nepriateľ hladný, nakrm ho; ak je smädný, napoj ho; lebo keď tak urobíš, žeravé uhlie zhrnieš mu na hlavu. Nedaj sa premôcť zlému, ale dobrým premáhaj zlé!“** (Rim 12, 20-21). A vtedy aj s tými, čo nenávidia pokoj, ako hovorí prorok Dávid (porov. Ž 119, 6), budeme prežívať pokoj. Nie je možné, aby ľudské srdce ustrnulo tak hlboko v zlobe, aby nebolo dotknuté úprimnou dobrosrdečnosťou a pokorou prenasledovaného. Samotný zatvrdnutý nepriateľ Dávidov Saul nakoniec priznal svoju nepravdu pred Dávidom, keď povedal: **„Si spravodlivejší ako ja, lebo ty si mi robil dobre, ale ja som ti robil zle“** (1 Krľ 24, 18). A na inom mieste sa priamo vyznáva z tohto svojho poblúdenia, keď hovorí: **„Veru nerozumne som si počínal, náramne som poblúdil“** (1 Krľ 26, 21) (Pozri DJAČENKO, G.: Polnyj godičnyj kruh poučeníj. Tom pervyj. Moskva 1895, s. 192-195; 327-329).

Tieto a ďalšie iné blahodätne prostriedky mal by kazateľ využívať vo svojich kázňach na zachovanie kresťanského pokoja medzi veriacimi v Cirkvi i mimo Cirkvi, na správne chápanie pokoja s Bohom, pokoja vo svete i pokoja so všetkými ľuďmi. Lebo k tomu nás nabádajú tak slová a učenie samotného Isusa Christa (Mt 5, 9; Mk 9, 50), ako aj poučenia apoštolov (1 Tes 5, 13; 2 Kor 13, 11; Jk 1, 1-4; Ef 4, 1-2; 1 Pt 3, 11 a iné) a, samozrejme, aj mnohé kázne svätých otcov a učiteľov Cirkvi.

Všetko doposiaľ povedané smeruje k základnému motívu, ktorý v chrámovej kázni nemôže chýbať, a tým je myšlienka, že kde je Kristus, tam je aj láska, a kde je láska, tam je aj pokoj. Alebo povedané inak, kráľovstvo Christovo je kráľovstvo pokoja, večného pokoja, pokoja, radosti a spravodlivosti v Duchu Svätom (Rim 14, 17), pokoja,

ktorému „**nebude konca**“ (Iz 9, 6). V tomto Jeho Kráľovstve On sám je Kniežaťom pokoja (Iz 9, 5). Podľa apoštola Pavla **Christos „je náš pokoj, On, ktorý oboch (t.j. Židov a pohanov) spojil v jedno a zboril priehradný múr, nepriateľstvo, keď na svojom tele pozbavil platnosti zákon s jeho nariadeniami, aby tak z dvoch stvoril v sebe jedného, nového človeka, uviedol pokoj a oboch v jednom tele zmieril s Bohom cez kríž, na ktorom zahladil oné nepriateľstvo. A tak prišiel zvestovať pokoj vám ďalekým a pokoj aj blízkym, lebo cez Neho obaja máme prístup k Otcovi v jednom Duchu“** (Ef 2, 14, 18).

V duchu týchto slov dušpastier prostredníctvom každej svojej kázne má veriacich poučať a nabádať k tomu, aby boli ozajstnými kresťanmi, aby boli nositeľmi Božieho pokoja, aby s pokojnou myslou mohli predvídať všetko, dokonca aj nepríjemné stránky života, aby tak pokoj Christov, v zmysle slov apoštola, mohol rozhodovať o všetkom v ich srdciach, pretože k nemu boli povolani v jednom tele (Kol 3, 15). Jedine takto, v zmysle slov apoštola Pavla, pokoj Boží, ktorý prevyšuje každý rozum, môže uchrániť ich srdcia a ich mysle v Christu Isusovi (Fil 4, 7). Takto správne chápaná a prezentovaná kázeň o pokoji sa môže postupne stať nevyhnutnou podmienkou pre každú prospešnú prácu a tiež pre vytváranie priaznivých okolností pre vzájomné kresťanské vzťahy v Cirkvi - medzi pastierom a veriacimi kresťanmi, ale aj veriacimi kresťanmi navzájom.

Prot. Peter Kormaník

AKO SA MÁME MODLIŤ

Modlitba bez lásky nebýva vypočítaná. **(Sv. Filaret, metropolita moskovský)**

Posväcuj prvotiny tvojho dňa Hospodinovi, lebo komu ich vopred odovzdáš, toho ony budú. **(Sv. Ján Lestvičník)**

Ak prosíme modliť sa druh za druhu, a u Boha sú všetci živí, tým viac sme povinní prosiť svätých modliť sa za nás. **(Sv. Teofan Zatvorník)**

Keď sa nepodriaďuješ Božím prikázaniam, robíš to, že ak aj svätí sa budú modliť za teba, nebudú vyslyšaní. **(Sv. Níl Sinajský)**

Vo svojej súkromnej modlitbe je možné konať zemné poklony aj v nedelu – sväté ženy, keď stretli Pána vzkrieseného, poklonili sa Mu až do zeme. **(Sv. Teofan Zatvorník)**

Boh nám dáva viac ako prosíme. Mýtnik prosil odpustenie a získal ospravedlnenie. Lotor prosil Hospodina, aby sa rozpomenul na neho v Kráľovstve, no on prvý nasledoval raj. **(Sv. Ján Lestvičník)**

Usiluj sa svoj um počas modlitby urobiť hluchým a nemým a vtedy budeš mať možnosť modliť sa ako je potrebné. **(Sv. Níl Sinajský)**

Nesužuj sa, keď si nedostal od Boha to, o čo prosíš. On ti chce dať väčšie dobrodennie tým, že ťa núti s trpezlivosťou dlhšie stáť pred Ním v modlitbe. Lebo čo je vyššie ako predlžovať besedu k Bohu a byť objatý spoločenstvom s Ním. Nemocní dušou majú poznávať návštevu Hospodinovu a Jeho milosrdenstvo k nim z telesných nemocí, bied a vonkajších pokušení, dokonali však poznajú návštevu Božiu z prítomnosti v nich Svätého Ducha a zo znásobenia darov. **(Sv. Ján Lestvičník)**

Výklad Symbolu viery (2. článok)

2. I v jedného Pána Isusa Christa, Božieho Syna...

Isus Christos je človekom aj Bohom, Božím Synom, ktorý sa vtelením zjednotil s ľudskou prirodzenosťou. Preto je Pán-Bohočlovek.

...jednorodného...

Čiže u Boha Otca jediného, na rozdiel od bohov pohanského sveta, ktorí mali mnoho detí-bohov.

...z Otca zrodeného, pred všetkými vekmi...

Toto rodenie nehovorí o objavení sa Božieho Syna v čase, ale o Jeho osobnej vlastnosti vo vzťahu k Otcovi. Svätý Ignác Brjančaninov objasňuje vzťahy medzi Osobami Svätej Trojice analogicky s vlastnosťami človeka, lebo on jediný je spomedzi všetkých tvorov nazvaný Božím obrazom (Mjž 1, 27): „**Obrazom Trojice Boha je trojica človek... Naša myseľ je obrazom Otca, naše slovo je obrazom Syna, náš duch je obrazom Svätého Ducha... Myseľ (rozum) bez slova nemôže existovať, ani slovo bez mysle. Preto má každá myšlienka svojho ducha**“. Čiže, Syn je súveký s Bohom Otcom podobne, ako je slovo človeka súveké s jeho myslou. Preto nebolo Boha Otca bez Boha Syna.

...Svetlo zo Svetla, pravého Boha z pravého Boha, zrodeného, nie stvoreného, tej istej podstaty s Otcom...

Jednou z Božích vlastností je Svetlo. „**Boh je Svetlo a niet v ňom nijakej tmy**“ (1Jn 1, 5), píše apoštol Ján Teológ. V daných slovách Symbolu viery sa potvrdzuje, že druhá Osoba Boh Slovo je tým istým Svetlom, akým je Boh Otec. Je Otcom zrodený, nie stvorený, preto vo vzťahu k Nemu nie je menším Božstvom, ale tej istej podstaty ako Otec.

...skrze ktorého všetko bolo stvorené.

Týmito slovami sa poukazuje na to, že hoci všetko stvorené je jediným nerozdeliteľným aktom všetkých Osôb Svätej Trojice, napriek tomu je v ňom špecifická účasť každej Osoby, najmä Božieho Syna.

A. I. Osipov

Preložil z ruského jazyka: **prot. pplk. Mgr. Marek Ignacik, PhD.**

Správy zo Zastupiteľstva Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku pri Moskovskom patriarcháte

Prestolný sviatok na Zastupiteľstve

19. decembra 2020 na sviatok svätého Nikolaja, arcibiskupa Mir Likijskich čudotvorca, **v hlavný sviatok na moskovskom Zastupiteľstve Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku**, bolo slúžené vsenočné bdenie s Liturgiou. Viedol ho archimandrita Serafim (Šemjatovský), predstaviteľ našej miestnej Pravoslávnej cirkvi pri patriarchovi moskovskom i celej Rusi. Spolu

s ním slúžili prot. Daniil Andrejuk, predstaviteľ Pravoslávnej cirkvi v Amerike pri patriarchovi moskovskom i celej Rusi, hostia a miestne duchovenstvo.

Na bohoslužbe bol prítomný mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Slovenskej republiky v Ruskej federácii Peter Priputen. Po bohoslužbe archimandrita Serafim privítal všetkých prítomných a odovzdal pozdravy Jeho Blaženstva Rastislava, metropolitu českých krajín a Slovenska. Taktiež poďakoval pánu veľvyslancovi, ktorý ukončuje diplomatickú misiu v Ruskej federácii, za spoluprácu a dobré vzťahy so Zastupiteľstvom našej Cirkvi. S blahoslovením metropolitu Rastislava bol pán Peter Priputen vyznamenaný medailou svätých apoštolomrovných Cyrila a Metoda.

Novoročná Liturgia

Na prelome starého a nového roku 2021 sme na Zastupiteľstve slúžili časy, nočnú svätú Liturgiu a moleben na začiatku nového kalendárneho roka. Na Liturgii pri svetle lampád a sviečok sa zúčastnili veriaci nášho chrámu. Novoročná Liturgia sa stala dobrým zvykom a zbožnou praxou na mnohých moskovských cirkevných obciach.

Roždestvo Christovo

V navečerie Roždestva Christovho (Štedrý večer) sme slúžili cárské časy, izobraziteľnu a večerňu s Liturgiou svätého Vasilija Veľkého, ktorú tak ako aj všetky roždestvenské bohoslužby viedol archimandrita Serafim (Šemjatovský), správ-

ca chrámu svätého Nikolaja v Kotelnikách a predstaviteľ Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku pri patriarchovi moskovskom i celej Rusi.

O 22.00 začalo vsenočné bdenie – Velikoje povečerije s utreňou, po ktorých nasledovala nočná roždestvenská Liturgia a spoločná trapéza. Neskorá svätá Liturgia bola slúžená o 10:00 h.

Prepodobný Serafim Sarovský

Vo sviatok svätého prepodobného a bohonosného otca Serafima Sarovského čudotvorca si náš správca a predstaviteľ Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku pri patriarchovi moskovskom i celej Rusi archimandrita Serafim pripomína deň anjela. Na Zastupiteľstve bola slúžená svätá Liturgia za účasti predstaviteľov Gruzínskej a Americkej pravoslávnej cirkvi.

Roždestvenský koncert

Po svätej Liturgii 17. januára 2021 sa v našom chráme uskutočnil koncert súboru „Asmatokon“, ktorý predviedol duchovné piesne a modlitby spievané byzantskými nápěvmi. Predstavili tiež Betlehenskú hru zostavenú z biblických a bohoslužobných textov.

**Jeromonach Alexander (Haluška),
tajomník Zastupiteľstva Pravoslávnej cirkvi
v českých krajinách a na Slovensku v Moskve**

Novodobá história Pravoslávnej cirkevnej obce v Bežovciach

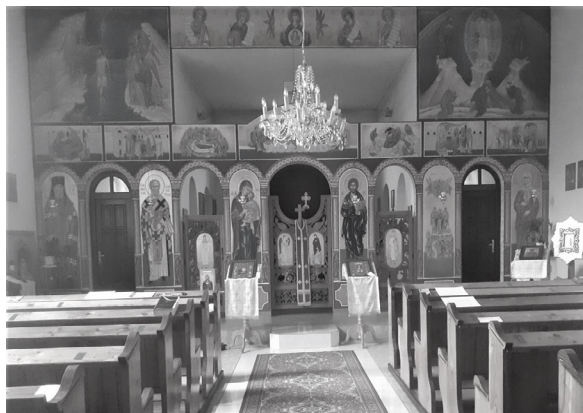
Písomné zmienky, ktoré svedčia o novodobej histórii Pravoslávnej cirkevnej obce v Bežovciach, sa datujú od roku 1950, keď bol na túto cirkevnú obec ustanovený **o. Frický**, ktorý tu pôsobil do roku 1953. Po ňom tu slúžil **o. Juraj Koreň**. Po ňom prebral pastiersku službu v roku 1954 **o. Ján Fleňko**. Za jeho veľkého úsilia a spolupráce veriacich bol vo filiálnej obci Záhor vybudovaný chrám. Na cirkevnej obci pôsobil do roku 1958. Do roku 1961 tu pôsobil **otec Juraj Horkaj** a po ňom prišiel **o. Štefan Mandzák**. Za jeho pôsobenia bola v roku 1962 vykonaná oprava farskej budovy.

V pohnutom roku 1968 postihli pravoslávnych veriacich krušné časy a bolo im zakázané slúžiť v chráme. Ale s neoblomnou vierou a odhodlaním pravoslávnych Bežovčanov sa začalo slúžiť vo farskej budove a slúžilo sa až do 9. augusta 1970, keď bolo rozhodnuté o spoločnom užívaní chrámu. V tom čase sa ku pravoslávnenému vyznaniu hlásilo 38 rodín. Otec Štefan Mandzák bol správcom pravoslávnej cirkevnej obce do konca svojho života, teda do dňa 21. 10. 1988, kedy zosnul.

V nasledujúcom období Hospodin Boh posla do Bežoviec viacero pravoslávnych kňazov, ktorých sa tu za obdobie 1989 - 1994 vystriedalo. **O. Jozef Nadzam** - správca cirkevnej obce Zemplínska Široká, **o. Ján Hatrák**, správca z Nižnej Rybnice, v roku 1989 bol ustanovený za správcu **o. Alexander Cap**, ktorého po nástupe na vojenskú službu zastupoval **o. Dzuba**, po ňom znova **o. Nadzam** a **o. Ladislav Kiral'**.

Toto obdobie bolo veľmi ťažké. Po deložovaní o. Capa z farskej budovy pravoslávni veriaci s pokorou prijali fakt, že vo svojom chráme už bohoslužby slúžiť nebudú. Po všetkých udalostiach obecný úrad v októbri 1990 vyšiel veriacim v ústrety a poskytol náhradné bohoslužobné priestory v budove Ruskej školy, kde sa bohoslužby konali až do 15. októbra 1995.

Túžba pravoslávnych veriacich po vlastnom chráme bola veľká a po mnohých modlitbách Hospodin vypočul prosby svojich verných, a tak sa zakúpil pozemok. Dňa **24. apríla 1994 bol posvätený základný kameň michalovským arcibiskupom Jánom**. Hospodin Boh tak požehnal toto miesto na výstavbu nového pravoslávneho chrámu. V tom období bol za správcu cirkevnej obce ustanovený **o. Ján Choma**. Stradajúce roky

vystriedali chvíle radosti, keď **15. októbra bol vладыkom Jánom posvätený nový chrám, zasvätený sviatku Voznesenija Hospodňa** (Vznesenia nášho Hospodina Isusa Christa). Chrám sa stal centrom duchovného života pre pravoslávnych veriacich v Bežovciach, kde sa môžu schádzať ako jedno spoločenstvo, jedna rodina, zjednocovať sa a

zdokonaľovať vo viere Evanjelia až dodnes. „**Kto zostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia, pretože bezo mňa nemôžete nič činiť**“ (Jn, 15, 3 – 5). A tak s Božou pomocou sa postupne vedľa chrámu postavila zvonica, zakúpili sa zvony, lavice do chrámu, upravilo sa okolie chrámu. V roku 2001 sa začalo s výstavbou farskej budovy.

V júni 2008 o. Jána Chomu, po krásnych aj náročných 15 rokoch, nahradil **otec Ivo Ozimanič**. Za jeho pôsobenia sa dokončila farská budova, ktorá sa stala obývanou. Po necelých ôsmich rokoch jeho duchovného vedenia bol v Pravoslávnej cirkevnej obci v Bežovciach **3. apríla 2016 michalovsko-košickým arcibiskupom Jurajom chironizovaný nový kňaz otec Miloš Nikifor Surma, ktorý sa zároveň stal novým správcom cirkevnej obce** a zároveň Pravoslávnej cirkevnej obceobce v Blatných Remetoch. Nech Hospodin Boh aj naďalej žehná tejto obci a **...my, aby sme v živom spoločenstve s Bohom okúsili život, žili Jeho životom a tak poznali jediného pravého Boha Otca a Isusa Christa, ktorého poslal** (1 Jn 5, 20).

Pripravil: **Jerej Miloš Nikifor Surma**

Láska k Bohu

Boh zachraňuje svoje padlé stvorenia svojou k Nemu láskou, no nevyhnutná je aj láska človeka k svojmu Stvoriteľovi, bez ktorej nemôže byť spasený. Upríamujúc sa na Boha a pridŕžajúc sa Hospodina svojou pokornou láskou, duša človeka získava silu, ktorá ju očisťuje od hriechov a posilňuje na boj s hriechom do úplného víťazstva. **(Sv. Ján, arcibiskup šanghajský a san-franciský)**

Oheň rozložený na zemi neprahne po nej, ale vždy siaha hore; tak aj tvoja láska nemá spočívať v tebe, ale vždy stúpať k Bohu. My o toľko viac sme zviazaní milovať Boha ako seba, o koľko je On viac ako my. Duša, ktorá raz s vierou oddala sa Bohu a viacnásobnou skúsenosťou zažívala Jeho pôsobenie, už sa nestará o seba, ale spúta sa úžasom a mlčaním, a nemá možnosť opätovne sa vrátiť k spôsobom svojho vedenia a použiť ich v diele, aby inak nebola pozbavená Božej prozreteľnosti. **(Sv. Izák Sýrsky)**

MAJÚ POVERY A POHANSKÉ ZVYKY MIESTO V ŽIVOTE DNEŠNÉHO KREŠŤANA? (I)

V dnešnej vyspelej spoločnosti, ktorá prežíva obrovský technologický a mediálny vývoj nápomocný k dostupnosti informácií pre človeka zo všetkých oblastí v čo najväčšej miere, vidíme tak pozitívne, ako aj negatívne stránky. Zdá sa, že v súčasnosti je väčšina európskych štátov kresťanská a rôznorodé mediálne prostriedky poskytujúce okrem iného informácie o kresťanstve, Cirkvi, viere a duchovnosti, sú postačujúce k upevňovaniu kresťanského vedomia spoločnosti a dokážu zabrániť akémukoľvek negatívnemu vplyvu, napríklad zo strany pohanstva.

Skutočnosť je iná. Napriek tomu, že európska spoločnosť je vyspelá, vzdelanostná úroveň obyvateľstva je vysoká, prístup k informáciám je neobmedzený a prístup informácií je obrovský, môžeme sa stretnúť s poverami a pohanskými zvykmi v každodennom živote kresťanov. **Z jednej strany poučujeme, že pohanstvo bolo plne nahradené kresťanstvom**, ktoré sa stalo jadrom duchovného života európskej civilizácie, **na druhej strane môžeme v súčasnosti sledovať akoby znovuzrodenie pohanstva skoro vo všetkých aspektoch ľudského života**. Tejto skutočnosti sú nápomocné aj **médiá**, ktoré skoro **denne prezentujú povery a pohanské zvyky ako neodmysliteľnú súčasť kresťanského života**. Smutné na tom je, že mnohokrát spoločnosť na to reaguje ako na prirodzenú súčasť jej duchovného života, neberúc do úvahy, čo je kresťanské, čo je v súlade so Svätým Písmom a Tradíciou Cirkvi, v súlade s jej vieroukou.

V dnešnej dobe môžeme sledovať **zvýšený záujem spoločnosti o astrológiu, okultizmus a antikresťanskú mystiku** rôznorodých náboženských hnutí a siekt. Noviny a časopisy denne publikujú horoskopy, predpovede astrológov, ponúkajú návody harmonizácie tak individua, ako aj celého prostredia. Povery a pohanské zvyky kresťania mnohokrát uplatňujú vo svojom živote bez toho, aby si to uvedomovali, alebo to zahŕňujú rúškom nejakej národnej kultúry a tradície, aby takto obhájlili samých seba a svoje konanie. Učenie Pravoslávnej cirkvi jasne definuje, v čom sú tieto negatívne nekresťanské javy škodlivé a v čom spočíva ich **nebezpečenstvo pre duchovný rast kresťana**.

Pojem **povera** je abstraktným pojmom, ktorý sa nedá presne definovať. Je to **viera človeka v niečo mimo Boha skryté v rôznych predmetoch, javoch prírody, číslach,**

ale aj v konkrétnych krokoch človeka. **Kresťan, ktorý verí na povery, v skutočnosti stráca vieru v trojjediného Boha.** Človek, ktorý aplikuje povery vo svojom živote, porušuje prvé Božie prikázanie (1Mjž 20, 1 – 3), vytvára si modlu, iných bôžikov, ctí si ich a verí v nich. Už v Starom Zákone sa stretne s negatívnym postojom izraelského národa k poverám: „**Neroznášaj falošný chýr. Nespolčuj sa s nešlachetníkom, aby si nebol krivým svedkom**“ (2 Mjž 23, 1).

V súčasnosti v kresťanstve môžeme sledovať intenzívnu aplikáciu povier a pohan-ských zvykov, čo privádza kresťanov neraz až k závislosti na nich. **Závislosť na poverách je svojho druhu duchovná choroba,** ktorá zapríčiňuje to, že skutočná viera a duchovný život ustupujú do úzadia. Poverčivý človek verí, že jeho osobný úspech a blahobyt závisí len od toho, ako dobre sa mu podarí ubrániť zlým silám. Kresťanské pojmy ako Božia láska, Božie milosrdenstvo, Božia vôľa, Božia prozreteľnosť a podobne sa stávajú preňho úplne cudzími. Takýto človek nevie a ani nechce vedieť, že rôzne životné ťažkosti a utrpenia, ktoré sú dopustené Bohom na človeka, sú prejavom Božej lásky k nemu v kontexte výchovného prostredku, prostredníctvom ktorého **človek má možnosť uvedomiť si svoje slabosti a opäť cítiť potrebu Božej pomoci, činiť pokánie a zmeniť svoj život.**

Svätí Otcovia a cirkevní spisovatelia veľakrát varovali kresťanov pred poverami a pohanskými zvykmi a poukazovali na ich hlavné oblasti:

1) viera kresťana v rôzne znaky a znamenia, kedy na základe životných udalostí kresťan prichádza k záverom o predzvesti jeho šťastného alebo nešťastného života v budúcnosti;

2) veštenie, mágia alebo akákoľvek iná forma zisťovania budúcnosti;

3) túžba získať silu uzdravovania rôznych chorôb prostredníctvom rôznych predmetov, ktoré neobsahujú v sebe nič, čo by mohlo uzdraviť človeka a podľa svojich vlastností nemôžu mať žiadny vplyv na blahobyt kresťana;

4) túžba po moci predpovedať rôzne katastrofy a nebezpečenstvá. (Pokračovanie...)

Prot. Vasyl' Kuzmyk

ZÍSKAVANIE CNOTÍ

Pred cnosťou všetko bohatstvo sveta je menej ako blato, menšie ako slamka. Preto je krása duše: bezúhonnosť, skromnosť, milosrdenstvo, láska, priateľstvo, Boží strach a pravda. (Sv. Ján Zlatoústý)

Nech osočujú pravdu, nech nenávidia lásku, nech usmrcujú život, pravda sa potvrdzuje; láska zvíťazí, život vstane z mŕtvych. (Sv. Filaret, metropolita moskovský)

Zlato sa skúša v ohni a cnostný – v súženiach. (Sv. Gregor Teológ)

Cnosť podrobuje sa prenasledovaniu; no tieto prenasledovania končia sa slávou. (Sv. Inokentij, arcibiskup chersonský)

Aj žijúci v meste môže napodobňovať zbožnosť pustovníkov (žijúcich v púšti). My sme stvorení nie pre to, aby sme iba jedli, pili, obliekali sa, ale aby sme sa vyhýbali hriechu a pridržali sa cnosti, riadiac sa Božou láskavosťou. (Sv. Ján Zlatoústý)

Русины суть світовы - владыка Лавр

З русиньского народа походить множество вызначных людей, котры нераз стояли і коло зломовых моментів світового значіня. Меджі такы особыности мож сміло зашорити і владыку Лавра, котрый приспів ку з'єдиніню веце як 90 років розділеной Русской православной церькви. А мы ся к нёму можеме зас раз приголосити вже при фебруаровім списованю жытелів.

SME RUSÍNI **... nezabudni**

**NAJ VAS HOSPOĎ BOH
BLAHSLOUVĚT, ŽEBŮ U VAS BÝLO
VSE TAK KRAŠNÍ JAK V MOJIM
ĽUBIM RUSYŇSKÍM KRAJU.**

metropolita východoamerickýj
i řujor'skýj Vladýka Lavr
(rodným menom Vasyl Škurla)

Víra:
PRAVOSLAVNA

Prislušnosť ku deržavi:
SLOVAC'KA REPUBLIKA

Materyňskýj jazýk:
RUSYŇSKÝJ

Narodnosť:
RUSYŇSKA

www.sme-rusini.sk

SODB SČÍTANIE
2±21 OBYVATEĽOV,
DOMOV A BYŤOV

Владыка Лавр, метрополіта выходоамерицькый і ньюоркскый і первоєрарх Русской православной церькви в заграничу, ся народив 1. януара 1928 в русиньскім селі Ладомірова в окресі Свідник як Василь Шкурла. Родіче му дали досправды выняткове мено „Василь“, котре мать своє походжіня в грецькім слові Васіліос, што значіть „кралёвскый“.

В Ладоміровій ся находив монастырь преподобного Іова Почаєвского з друкарнёв, котрый зосновали монахи Почаєвской лавры, утікаючі зо советьской Росії по большевіцькій революції. Ішло о вызначне духовне центрум у тогышній Чехословакії зо значным впливом на православных віруючих цілой Карпатьской Руси, т.с. Пряшівціны, Лемковины і

Підкарпатьской Руси. В такім інспіратівнім середовищу ся од дїтства рушав і молодой Василь а не є ся што чудовати, же уж як 11- рочный вступив до монастыря зо заміром присвятити свій жывот Господу Богу. З ближачов ся Червенов армадов было ясне, же ладомирівске братство ніч добре не чекать, кедьже ся знало о пронаслідованю Православія в СССР, а так векшына монахів еміґровала до США. Свій наградный домів нашли в Свято-Троїцькім монастырю в Джорденвілле (Jordanville), де був молодой Василь в році 1947 постригнутый на монаха а прияв мено святого мученика Лавра.

По 20-тёх роках був рукоположений на єпіскапа менгетенського, пізніше був повышений на архієпіскапа Троїцько-Сіракузьской єпархії, жебы ся наконець став метрополітом выходоамерицькым і ньюоркскым і найвысшым представителём Русской православной церькви в заграничу. Праві в тім періоді

ся зачинать ёго історічна місія ведуча ку зближнію обидвох православных церквей, котрых розділіня было дослідком наступу большевіків в Росії в році 1917. Процес выверхолив підписанём Акту о канонічнім зближнію і зьєдинію Русской православной церквы і Русской православной церквы в заграничу метрополітом Лавром і Алексеёом II., патріярхом московским і цілою Руси дня 17. мая 2007 в храмі Хріста Спасителя за участи презідента Російской федерації Володимира Путіна. Метрополіта Лавр умер 16. марца 2008 в Джорденвілле, де є і похованый.

Ближить ся списованя жытелїв а православны Русины ся приголошінём ку своїй народности і материньскому языку зарівно пригослять і ку владыкови Лаврови, Русинови зо Словакії, котрый поміг споїти Русів.

Йосиф Бадида

член ОЗ молоды.Русины і Русиньской оброды

Vyšlo 3. vydanie najpredávanejšej pravoslávnej knihy v slovenčine Ochridský prológ

S radostou Vám oznamujeme, že v priebehu dvoch rokov od prvého vydania slovenského prekladu veľkolepého diela sv. Nikolaja Velimiroviča sa z tejto knihy predalo 2000 výtlačkov. Táto kniha sa tak stala najpredávanejšou, najžiadanejšou a najobľúbenejšou pravoslávnu knihu v slovenskom jazyku. Na začiatku tohto roka uzrelo svetlo sveta už **3. upravené vydanie**, ktoré si môžete zakúpiť na stránke: <https://www.duchovne-knihy.sk/p/391/ochridsky-prolog> alebo na sekretariáte Úradu metropolitnej rady Pravoslávnej cirkev v Prešove, Bayerova 8.

Názov: Ochridský prológ. Životy svätých, básne, úvahy, rozjímania a besedy na každý deň v roku

Autor: Sv. Nikolaj Velimirovič

Preklad zo srbčiny: prot. ThDr. Peter Soroka, PhD.

Počet strán: 992

Väzba: viazaná väzba

Jazyk: slovenský jazyk

Rozmery: 170 × 238 mm

ISBN: 978-80-555-2050-6

Vydanie: tretie, 2021

Sv. Nikolaj Velimirovič

Ochridský PROLÓG

Životy svätých, básne, úvahy, rozjímania a besedy
na každý deň v roku

Anotácia:

Ochridský prológ je veľkolepé dielo sv. Nikolaja Velimiroviča, biskupa Srbskej pravoslávnej cirkvi, významného učenca, teológa, filozofa, génia, ale predovšetkým svätca a askétu, ktorého hlavným životným poslaním bolo priviesť k spáse svoju dušu a duše zvereného duchovného stáda.

Ochridský prológ patrí medzi jeho najvýznamnejšie diela. Sú v ňom zachytené krátke životopisy vyše 1500 svätcov podľa cirkevného kalendára, ktorí sú vzormi na ceste k večnému životu pre veriacich. Autor ku každému dňu roka pripája aj báseň, rozjímanie, úvahu a besedu na rôzne témy, čo z diela robí pokladnicu poznania a múdrosti.

Popri ruskému, anglickému, nemeckému a španielskemu vydaniu sa tak môže aj slovenský čitateľ každodenne zahĺbiť do krátkych poučení, čítanie ktorých mu nezaberie veľa času a zároveň ho duchovne obohatí. Výnimočnosť diela je predovšetkým v jeho komplexnosti, keďže sa v jednej knihe nachádza na každý deň v roku okrem viacerých životopisov svätých viaceré žánrov: rýmované básne, úvahy na rôzne témy, rozjímania nad udalosťami zo Svätého Písma a besedy (kázne) na rôzne citáty zo Starého a Nového Zákona – to všetko 366-krát. **Slovenské vydanie** je navyše ilustrované ikonami svätých pri každom dni, takže sa v ňom nachádza takmer 400 čiernobielych obrázkov.

Aj keď bol sv. Nikolaj veľkým mysliteľom, v tomto diele dokázal podať aj tie najhlbšie teologické a duchovné pravdy jednoduchým spôsobom, prístupným širokému spektru čitateľov.

Viac o slovenskom preklade a možnosti jeho **elektronickej verzie** nájdete na stránke: www.ochridskyprolog.sk.

Blahoželanie

Dňa **6. februára 2021** sa dožíva krásnych **40 rokov jerej Mgr. Marián Derco, PhD.**, duchovný správca cirkevných obcí Medvedie a Krajná Porúbka.

Uplynulo už 12 rokov, keď ste, drahý otec Marián, po prvýkrát slúžili svoju prvú svätú Liturgiu v našom chráme.

Dovoľte nám, otec Marián, aby sme Vás pri tejto príležitosti pozdravili a zblahoželi Vám k Vášmu jubileu. Prijmite od nás toto srdečné blahoželanie. Od Hospodina Vám vyprosujeme pevné zdravie, veľa duchovných síl, radosti a Božej blahodate v práci na nive Christovej. Ďakujeme Vám za Vašu prácu a obetavosť, ktorú vykonávate pre blaho a rozvoj Pravoslávnej cirkvi a našich cirkevných obcí. Nech dobrotivý Boh žehná Vám a Vašej rodine.

Na mnohaja i blahaja lita, otec duchovný!

Veriaci z PCO Medvedie a Krajnej Porúbky

Blahoželanie k 40. narodeninám prot. Vasyla Rusanyuka

Dňa **26. februára 2021** sa dožíva krásneho životného jubilea 40 rokov náš duchovný správca Pravoslávnej cirkevnej obce Údol, Litmanová a Šarišské Jastrabie, **dôstojný otec prot. Vasyl Rusanyuk.**

Pri tomto krásnom jubileu srdečne pozdravujeme otca duchovného Vasyla, ktorý začal slúžiť u nás od roku 2007 a slúži až doposiaľ. Je človekom dobrého srdca a príkladom pre mnohých svojou skromnosťou. Jeho kázne na bohoslužbách sú podávané s najhlbším citom, sú prenikavé, zrozumiteľné, výchovné pre každodenný pozemský život a poučné pre dosiahnutie večného života.

Drahý otče! Dovoľte nám poďakovať sa zo srdca za Vaše modlitby, trpezlivosť i obetavosť, za ľudskosť i milé slovo, za hlásanie Evanjelia pravdy, rozsievanie svätého Pravoslávia, cenných rád a lásky k nám veriacim.

Do ďalších rokov života vyprosujeme pre Vás hojnosť darov Svätého Ducha, pevné zdravie, múdrosť, veľa duchovných a telesných síl, pokoja, lásky a duchovnú vytrvalosť.

Nech Hospod' Boh a Prečistá Diva Mária vypočujú naše prosby a ochraňujú Vás a Vašu rodinku „Na mnohaja i blahaja lita!“

Pravoslávni veriaci obce Údol, Litmanová a Šarišské Jastrabie

Spomienka na otca Andreja Mikuláška

Predtým, než sa veriaci človek poberá k spánku, modlí sa k milostivému Bohu, aby ho požehnal a odpustil mu hriechy, ktoré vykonal, lebo spánok predstavuje smrť a lôžko hrob. Smrť v spánku je z toho dôvodu považovaná za jednu z najľahších a keď človek navyše tesne pred ňou prijme sv. Eucharistiu, je to z kresťanského hľadiska ten najideálnejší spôsob odchodu z tohto sveta. Novopredstavený **protojerej Andrej Mikuláško** z Osadného, ktorý **bol aktívnym pravoslávny duchovným 56 rokov, zomrel 31. októbra 2020** práve v spánku a na poslednej sv. Liturgii, na ktorej sa zúčastnil a prijal aj sv. Eucharistiu. Táto smutná správa o jeho smrti prišla

veľmi nečakane a aj preto ľuďmi, ktorí ho poznali a mali radi, veľmi otriasla. Bol to totiž veľký človek Pravoslávia na Slovensku.

Keďže sa nebohý otec Andrej narodil v staropravoslávnej cirkevnej obci Telepovce (dnešné Osadné) v Sninskom okrese v dome priamo oproti pravoslávnej cerkvi, jeho život bol odmalička spätý s vierou a návštevou bohoslužieb. Možno aj to bol dôvod, prečo po polroku štúdia na Strednej priemyselnej škole stavebnej v Bardejove v roku 1954 nastúpil do prípravného kurzu na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte v Prešove, ktorú ukončil v roku 1959 s vyznamenaním. Jeho bohatý duchovenský život by sa dal rozdeliť na tri obdobia: Ruské, kde strávil 22 rokov, Zboj a Nová Sedlica, kde slúžil 15 rokov a napokon Čukalovce a Parihuzovce, ktoré obsluhoval 20 rokov.

Na PCO Ruské pôsobil až do jej vystahovania 22 rokov a tak sa stal posledným duchovným, ktorý tu býval a slúžil. Práve Ruské bolo obcou, o ktorej najviac rozprával a Ruštania zostali v jeho srdci hlboko zakorenení. Aj po desaťročiach ho bývalí Ruštania stretávali na ulici v Snine a s vďakou a nostalgiou spomínali na jeho službu v Ruskom. Bol tam v zlomovom roku 1968 a vďaka jeho citlivému, ale aj zásadnému prístupu dokázal celú túto obec udržať v pravoslávnej viere. To sa každému nepodarilo a keď si uvedomíme, že susednou obcou Ruského bola Veľká Poľana, ktorej obyvatelia pravoslávneho kňaza nikdy neprijali, tak potom otec Andrej Mikuláško v Ruskom vykonal pre Pravoslávie veľmi záslužnú prácu.

Aj v obciach Zboj a Nová Sedlica bol otec Andrej veľmi obľúbený. Tu sa preukázal nielen ako vzorný duchovný v slúžení, ale aj ako výborný kazateľ a svojimi kázňami si získal srdcia mnohých veriacich v celom okolí. Pozývali ho prihovoriť sa ľuďom

na rôzne významné udalosti, ale hlavne v prípade pohrebov po tragédiách na celej Uličskej doline.

V roku 1999 aj na neho Boh poslal ťažké životné skúšky v podobe smrti jeho syna a v tom istom roku aj manželky, kvôli čomu ďalej nemohol pôsobiť v takých veľkých obciach ako boli v tom čase Zboj a Nová Sedlica. V apríli 2000 bol teda nútený presťahovať sa do Osadného, kde mal chorú matku.

V poslednej takmer 20 ročnej etape svojho života obsluhoval cirkevné obce Čukalovce a Parihuzovce. Aj tu bol o. Andrej rovnako ako počas celých 56 rokov svojej aktívnej duchovenskej služby vzorovým kňazom, ktorý rád slúžil. Často sme ho obdivovali ako dokázal v predvečer nedele a sviatku slúžiť dve večerne v Čukalovciach aj Parihuzovciach a potom v nedeľu a sviatok v jednej dedine utreňu, Liturgiu a večerňu a v ešte aj v druhej izobarziteľnú a večerňu. Veriacich presviedčal, aby tieto bohoslužby navštevovali a svojim oltárnym bratom bol veľkým vzorom v ich slúžení. V neposlednom rade bol skvelým kazateľom a aj ako skúseného kňaza som ho často našiel doma študovať duchovnú literatúru, ale aj typikon a tak sa pripravovať na bohoslužby.

Ja osobne som ho spoznal v roku 2002, keď som ako novokňaz prišiel do Osadného a moji veriaci mi svojho krajana s hrdosťou predstavili slovami: „Aj toto je svjaščenik“. Nebol mi len dobrým susedom cez cestu, na ktorého sme sa mohli kedykoľvek obrátiť, čokoľvek si požičať, či požiadať o pomoc. Bol nám ako rodina, nám ako otec a našim deťom ako dedko, bol u nás každý deň, spoločne sme prežívali jeho aj naše radosti i starosti. Stáli sme pri sebe v ťažkých životných situáciách a tešili sme sa z krásnych okamihov, ktoré nám život priniesol. Sme veľmi zronení, že už k nám otec Andrej nikdy nepríde na kávu, nesadne si na svoje miesto, nevypočuje si nás, neporozpráva príbehy z jeho bohatého kňazského života a pri odchode nepovie svoje obľúbené slová: „Ši raz a ši raz..., sim raz ďakuju...“

Nech mu Hospod' Boh náš Isus Christos, ktorému po celý život verne slúžil, udelí blažený pokoj i vičnuju pamjať, začo sa budeme neustále modliť a vždy na neho v dobrom spomínať. „Sim raz ďakujeme“, dôstojný otcé, zato, že sme mohli byť vo Vašej blízkosti, za Vaše rady i vypočutie, za Vašu pomoc i službu Cirkvi. **Nech Vás Boh usídlí do nebeského Kráľovstva.**

Pohrebné obrady za zosnulým sa konali v pondelok 2. novembra 2020 v pravoslávnom chráme v Osadnom, kde bol o. Andrej pokrstený aj sobášeny. Jeho telesné pozostatky boli uložené na miestnom cintoríne v Osadnom, kde ho, ako vždy hovorieval, čaká jeho mátuška Mária. Zároveň vyjadrujeme úprimnú sústrasť jeho dcére Nadežde a jej rodine.

Prot. Peter Soroka

PodĎakovanie za 1. ěasť zbierky na vŕstavbu monastiera v Turkowiciach

Drahŕ ěitatelia Odkazu sv. Cyrila a Metoda!

Dovoľte mi v mene sestier z Turkowickěho monastiera poĎakovať sa vŕetkým, ktorí prispeli svojimi finanćnými darmi na vŕstavbu nověho chrāmu a novej monastierskej budovy v danom monastieri (viac informāci: <https://bpmorthodox.sk/prosba-o-pomoc-nabudovanie-monastiera-v-turkowiciach-polsko>). Je to veľkā pomoc a eŕe veľkým povzbudenŕm nie len pre sestry Turkowickěho monastiera, ale aj pre nās, lebo aj vĎaka Vaŕim finanćnŕm darom stavba napreduje.

„Nech narodenŕ v jasliach Bohomlādenec Christos poěehnā Vās i vŕetkŕch, ktorí priniesli obeť na stavbu chrāmu. Od vŕetkŕch sestier prijmite ŕprimně poklony, vĎaku i pozdravy“ - (ćasť ěakovněho mailu z Turkowic). 1. ěasť zbierky je s Boěou pomocou za nami. Eŕe nās ćakajŕ dve ćasti. Pevne verŕme, ŕe sa eŕe nājdu ľudia, ktorí v rāmci svojich moěnoscŕ radi pomŕěu. Propozicie ako aj informācie ohľadom prebiehajŕcej zbierky nājdete v Odkaze sv. Cyrila a Metoda ć. 11/2020 a na strānke www.pcoolsavka.sk.

Nech Boh prijme Vaŕe obety.

Jerej Ing. Mgr. Duŕan Skonc – koordinātor zbierky

Nāzov ŕćtu: **Pravoslāvna cirkev, Farnosť Olŕavka**

ćíslo ŕćtu IBAN: **SK91 0900 0000 0001 0466 7088**

BIC SWIFT kŕd: **GIBASKBX**

Sprāva pre prijāmateľa/ Poznāmka pre prijemcu:

vypisāť Vaŕe **Meno** a **Priezvisko** (anonymnŕ pridajte znak **A**)

+ **menā** Vaŕich prŕbuznŕch

VS: 1022401819 (dŕleěitě pre identifikāciu platby)

*Menā vŕetkŕch ŕertvujŕcich budŕ na veky vekov uloěeně pod prestolom novovybudo-
vaněho chrāmu sv. Paraskevŕ Turkowickej v deň jeho posvātenia. Prosŕme Vās, aby ste uvādzā-
li hore uvedenŕ variabilnŕ symbol a do poznāmky napisali menā Vās a Vaŕich prŕbuznŕch.
Sestry sa budŕ modliť za vŕetkŕch.*

OBSAH - СОДЪКАВЛЕНИЕ

Zbor troch svätiteľov (Jerej Viktor Cabiňak).....	3
Sritenije - Stretnutie (Jerej Viliam Kimák).....	5
Pastiersky list pri príležitosti Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2021 († Rastislav, arcibiskup prešovský, metropolita českých krajín a Slovenska).....	7
Zakhejova túžba v kontexte súčasnej plurálnej spoločnosti (Prot. Miroslav Humeník).....	9
Nedela mýtnika a farizeja (Prot. Rastislav Ignác).....	11
O márnotratom synovi (Prot. Dimitrij Paster).....	13
V objatí Otca (Iguмен Serafim (Fedik)).....	14
Život svätého mučeníka, mnicha a záhradníka Sírěna Sirmijského (Jerej Peter Dobrik).....	15
Svätý Spiridon, veľký divotvorca trimifuntský (VI) Zázraky (o. Dušan Tomko).....	18
Muži, milujte svoje ženy... (Prot. Marek Ignacik).....	20
Utrenie patriarchu a mučeníka Proteria (Jerej Ján Pilko).....	22
Téma pokoja v chrámovej kázni (2) (Prot. Peter Kormanik).....	24
Výklad symbolu viery (2. článok) (A. I. Osipov).....	28
Správy zo Zastupiteľstva	29
Novodobá história Pravoslávnej cirkevnej obce v Bežovciach (Jerej Miloš Nikifor Surma).....	31
Majú povery a pohanské zvyky miesto v živote dnešného kresťana? (I) (Prot. Vasil Kuzmyk).....	33
Русины суть світовы - владыка Лавр (Йосиф Бадида).....	35
Ochridský prolog. Životy svätých, básne, úvahy, rozjímajania a besedy na každý deň v roku (recenzia na knihu).....	36
Blahoželanie	38
Posmrtná spomienka	39
Podakovanie	41
OZNAM: Týmto si vás dovoľujeme informovať, že z nariadenia ÚMR PC sú blahoželania a posmrtné spomienky s výnimkou pravoslávnych duchovných spoplatnené sumou 7 eur. Reklamy a pozvánky na zárobkové akcie (zájazdy, tábory a pod.) sú spoplatnené sumou 10 eur za pol strany a 20 eur za celú stranu. V prípade záujmu môžete svoju reklamu umiestniť aj na našu internetovú stránku www.orthodox.sk . Cena dohodou.	
Na prednej strane obálky: Pravoslávny chrám prep. Paraskev v Petrovej	

Odkaz

sv. Cyrila
a Metoda

ЗАПОВІТ

св. Кирилла
і Мефодія

2 21

Mesačník Pravoslávnej cirkvi
na Slovensku

Ročník LXVII/2021
ISSN 0139-9012

**S požehnaním Jeho Blaženosti Rastislava,
arcibiskupa prešovského,
metropolitu českých krajín a Slovenska**

Vydáva: Metropolitná rada
Pravoslávnej cirkvi na Slovensku

Adresa redakcie:

Bayerova 8, 080 01 Prešov

Telefón: 051/77 24 736, 0908 879 835

E-mail: ocam@orthodox.sk

Web: www.orthodox.sk,
www.ocam.orthodox.sk

Zodpovedný redaktor: Prot. Vasil Kuzmyk
Jazyková úprava: Prot. Peter Kormanik

Vychádza 12-krát do roka.

Tlač: Tlačiareň svidnícka, spol. s r. o.
čat. Nebiljaka 121/18, 089 01 Svidník

Ročný príspevok pre jednotlivcov **6,- € +**

poštovné 6,- €, polročný príspevok pre

jednotlivcov **3,- € + poštovné 3,- €**

Účet: IBAN: **SK810900 0000 0000 96292967**

BIC: **GIBASKBX**

Objednávky na odber:

Úrad Metropolitnej rady Pravoslávnej cirkvi

Bayerova 8, 080 01 Prešov

Tel. č.: 051/7724 736

E-mail: mrpc@orthodox.sk

Každá pravoslávna cirkevná obec.

Povolené EVPT 167/2008 z 27. 11. 2008.

Číslo indexu: EV 173/08.